

IZVESTIJA SAKO ANGLIJOS PLANAS VIENAPUSIS

Tik Sąjunga Gali Suteikti Užtikrinimą

MASKVA, Geg. 11. — Valdžios laikraštis Izvestija šandien pareiškė, kad Anglijos siūlomas planas labai vienpusiškas, todėl nepriimtinas.

(Kiek anksčiau čia buvo paskelbta, kad Cemberlenas iš Sovietų reikalauja pagalbos Anglijai, Francijai, Lenkijai ir Rumunijai atsitikime karo su Vokietija ir Italija, o apie pagalbą Sovietams nieko nemini).

Izvestija nurodo, kad reikalinga sudaryti Francijos, Anglijos ir Sovietų Sąjungos sąjungą, pasižadančią duoti savitarpinę pagalbą. Tik tokia sąjunga galėsianti suteikti užtikrinimą visiems sąjungos nariams.

Jeigu Anglija ir Francija nori gauti Sovietų Sąjungos pagalbą, rašo Izvestija, jos turi suteikti duoti pagalbą Sovietų Sąjungai, jeigu ji bus užpulta, o ne vien tik kviešti padėti gintis toms valstybėms, kurios stovi tarp Vokietijos ir Sovietų Sąjungos.

ITALIJA STENGIASI IŠTRAUKTI EGIPTA IŠ ANGLIJOS ORBITO

KAIRAS, Gegužės 11. — Italijos valdomos Libijos gubernatorius, maršalas Italo Balbo, po trijų dienų vizito šandien išskrido į Tripolį.

Musolinio pavaldinys siūlęs Egiptui Italijos-Egipto drauginumo paktą ir kvietęs Egiptą prie derybų, kurios turėtų tinkamai sutvarkyti Egipto-Libijos rubežius.

Su Balbo kalbėjosi Egipto karalius Farukas ir ministras pirmininkas Mohamedas Mahmoud.

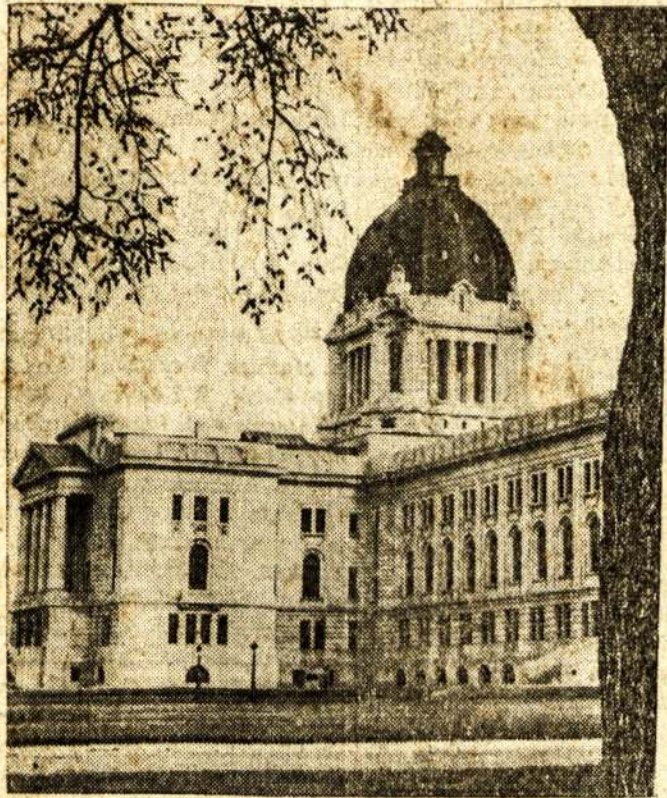
Skandinavų Šalys Atmetė Hitlerio Pasiūlymą

STOKHOLMAS. — Keturios skandinavų šalys, Danija, Švedija, Norvegija ir Suomija, praeitą antradienį nutarė nepriimti Hitlerio siūlomą nepuolimo sutarties su Vokietija. Tuo nutarimu parodė, kad jos nelinkę eiti į kovą tarp fašizmo ir demokratijų.

Keturis šalių užsienio reikalų ministrai nutarė atskirai duoti naziams atsakymus, kad į derybas su Vokietija neis.

Tačiau manoma, kad viena iš silpniausių Skandinavijos šalių, Danija, sutiks deryboms su naziais. Mat, naziai grąšo pulti Pietų Slezvigą. Šioj teritorijoj gyven-tojų daugumą sudaro danai. Iki 1864 metų Slezvigas priklausė Danijai, bet tais metais Prūsija nuo jos atsiplėšė, o 1919 metais Slezvigas vėl buvo grąžintas Danijai. Teritorija nedidelė, bet naziams labai svarbi tuo, kad jie čia gali statyti fortus, kurie apsaugotų Kiolo kanalą. Norėdama nukreipti nuo šios teritorijos pavojų gal Danija ir sutiks svarstyti Hitlerio pasiūlytą nepuolimo sutartį.

Kaunas. — Visuomeninio Darbo Vadyba (VDV) pertvarkoma Spaudos ir Draugijų departamentą prie Vidaus reikalų min.

Saskatchewan provincijos parlamento rūmai Reginoj. Jie dabar stropiai saugomi, nes gauti grumojimai iš nazių, kad šie rūmai bus susprogdinti.

Hitleriui, Musoliniui Atmetus Vatikano Planą Popiežius Numato Taikai Amen

ROMA, Gegužės 11. — Vokietijai ir Italijai atmetus Vatikano pasiūlymą šaukti Dancigo ginčo išsprendimui visų valstybių konferencijai, popiežius Pijus mano, kad pasaulio taikai galima sakyti "amen".

Prieš dvi dienas popiežius padorėjo palikti taikos išgelbėtoju ir pasiskelbė, kad šauksias pasaulinę konferenciją, bet nespėjus visų valstybių užkviesti Musolinis su Hitleriu atmetė jo sumanymą. Popiežius esąs patenkintas tik tuo, kad jo diplomatai užtikrinę, jog Hitleris "neketinąs karo tuojaus pradėti".

Kita, praeitą naktį kalbėjosi Italijos užsienio reikalų ministras Ciano su Francijos ambasadorium Andre Francois-Poncetu. Tas "duodąs viltį," kad gal abi šalys prieis prie susitarimo.

NAZIŲ PREKYBA SU UZSIENIU MAŽEJA

BERLYNAS, Gegužės 11. — Nazių "eksportuoti ar mirti" kampanija padidino Vokietijos prekybą su pietrytine Europa apie 40 nuosimčių, sulyginus pereinamųjų metų pirmųjų trijų mėnesių prekybą su šiu metų pirmųjų trijų mėnesių prekyba, tačiau sumažino vakaruose ir kitur.

Šių metų Vokietijos eksportas Anglijai sumažėjo 25%, Francijai 33%, Belgijai ir Liuksemburgui 33%, Olandijai 15%. Taip pat nazių produktų išvežimas į Pietų Ameriką smarkiai nupoliė.

Šių metų trijų mėnesių prekybos pasyvas siekė 10,833,750 dolerių, o pereinamųjų metų to pačio laikotarpio pasyvas siekė 17,454,375 dolerius.

Tačiau šis apskaitliavimas apima tik "senojo reicho" ribas. Jeigu pridėti Austrijos ir Čekijos prekybą, tai šiu metų trijų mėnesių užsieninė prekyba "džiūziam reichiui" davė 45,100,500 dolerių nuostolių.

DALADIERIS SAKO, KAD SOVIETŲ PAGALBA BOTINA

PARYŽIUS, Gegužės 11. — Francijos ministris pirmininkas Daladier šiandien kalbėdamas parlamentui ir senetui nurodė, kad Francija supranta, jog Rusijos dalyvavimas antiagresiviam bibke yra būtinas. Todel Paryžius ir Londonas derasi su Maskva.

Parlamento ir senato bendra sesija įvyko pagerbimui prezidento Lebruno, kuris buvo perinktas į prezidentaus sekančius septynerius metus.

Kinų Partizanai Smarkiai Veikia Kantono Apylinkėj

HONG KONG. — Per visą pereinamąją savaitę kinų partizanai buvo tikrai už pusės mylios nuo Kantono miesto, o paskutinėmis dienomis įsiveržė ir į kai kuriuos Kantono priemiesčius. Shameen salos, tarptautinės Kantono kolonijos gyventojai dažnai girdi šautuvų tūkšėjimą prie Kantono-Hankowo geležinkelio.

Apie 100 kinų partizanų pereinamąją trečiadienį prasiveržė pro stiprias japonų sargybas, dąsigavo į Kantono miestą, tenai nužudė tris japonus, saugojusius japonišką Taiwan banką, ir užgriebė 260,000 dolerių banknotais ir 90,000 dolerių sidabru.

Mieste veikia praeitą savaitę paskelbtas karo stovis, tačiau kinų partizanai karo stovio nenusigista ir savo darbą varo.

Shanhaiaus pranešimais, kinų kariuomenė, veikianti kartu su Kinijos generalinio štabo nario žmonos Pai Chung-Hsi vadovaujama moterų divizija, atakavo japonus Sunwui mieste ir užėmė miestą. Čionai kinai vyrai ir moterys užmušė 200 japonų.

Kaunas. — Lietuvos stalo tenisininkai rungtynėse su lenkais Varšuvoje nugalėjo lenkus 7:2.

Reikalauja Patenkinti Ūkininkus

OTTAWA, Geg. 11. — Hon. William R. Motherwell, pirmiau buvęs agrikultūros ministeris, smarkiai užatakavo prekybos ir pramonės ministrį Eulerį, apkaltindamas jį pataikavime Duplesui ir Hepburnui.

Jis nurodinėjo, kad iš Vakarų Kanados norima padaryti Cekoslovakiją.

"Pirma nuramininkit pažeistus ūkininkus," jis pareiškė, "o ne Duples ar Hepburną, štai kokio nuraminimo mes norime."

Tai jau ketvirtas liberalas sukyla prieš King valdžią Vakarų Kanados klausimu. Jie griežtai reikalauja, kad valdžia kviečių kainą nustatytų nemažiau 80 centų už bušelj. Kitais Vakarų Kanados ūkininkai visai susibankrutuos.

Valdžia nenori garantuoti nei po 70 centų už bušelį. O tokia kaina nepadengia pilnai visų išlaidų.

Kova už ūkininkų būvio pagerinimą yra labai svarbi. Neduodant reikiamos paramos galima ūkininkus įstumti į labai keblią padėtį.

Haiti Respublikai Grąšo Revoliucija

PORT-AU-PRINCE, Haiti. — Eina gandai, kad šį mėnesį šioje nedidelėje Centralinės Amerikos respublikoje prasidės revoliucija prieš prezidento Vincent režimą.

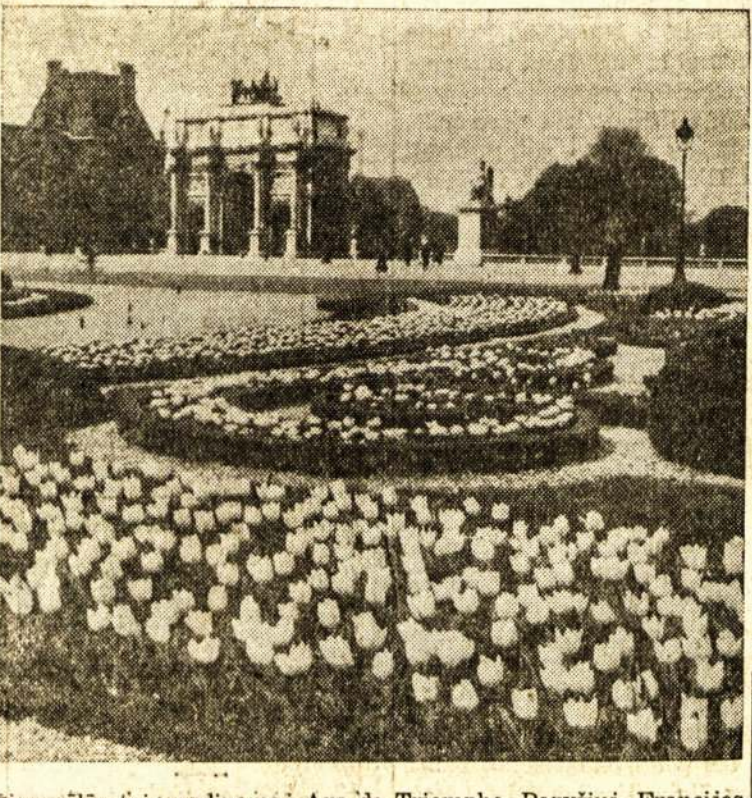
Prezidentas Vincent turėjo ketletą slaptų pasitarimų su kaimyninės šalies, Domingo respublikos, diktatorium Trujillo, nežinint, kad sulgy Trujillo įsakymo pereinamais metais buvo išžudyta tūkstančiai haitiečių, ėjusių į Domingo respubliką ieškoti darbo, del bendro fronto sudarymo prieš abiejų respublikų žmones.

Tokį pasitarimą apie jų šalių valdytojai padarė paliepiami Vokietijos ir Italijos agentų.

Zmonės sužinoję apie tuos pasitarimus didžiai pasipiktino ir grąšo sukilimu. Eina gandai, kad Domingo respublikos diktatorius pažadėjęs Vincent'ui savo armijos pagalbą, jeigu sukils haitiečiai.

Sovietų lakūnai, majoras M. Gordienko (kairėj) ir brig. gen. V. Kokkipaki (dešinėj) kartu su Sovietų atstovu C. Oumanskiu (viduryj) po to, kai jie pasiekė New Yorką. Jie buvo priversti nusileisti ant Misčou Salos Kanadoj, todėl iki New Yorką juos nugalėno Sovietų Valstijų orlaivis.

Šios gėlės taip vadinamoj Arc de Triomphe, Paryžiuj, Francijos valdžiai buvo dovanotos po Muncheno sutarties ir vadinamos "taikos" gėlėmis. Gėlės, kaip matote, žydi, o taika jau sūvyto.

Jeigu Hitleris Mėgins Grobti Dancigą Su Jėga, Anglija Eisianti į Karą

LONDONAS, Gegužės 11. — Cemberlenas šiandien kalbėdamas į 10,000 moterų, priklausančių konservatyvų partijos asociacijai, nurodė, kad bent koks mėginimas su jėga pakeisti Dancigo statutą, suteikiantį jam laisvo miesto teises, bus skaitomas pasikėsinimu ant Lenkijos nepriklausomybės. Del šio pasikėsinimo neišvengiamai prasidės pasaulinis karas, į kurį bus įvelta ir Anglija.

Toliau ministris pirmininkas aiškino, kad apsupti Vokietiją jokio noro neturįs ir skaitas, kad Anglijos-Vokietijos jūrinės sutarties pagrindai dar neprasialinti, nors Hitleris paskelbė tą sutartį neveikiančia. Girdi, Anglijos-Vokietijos sutartis turi būt skaitoma troškimų simboliu, rodančiu, kad abi šalys nenori kariuoti kitą kartą. Tą nuomonę "patvirtinęs ir Hitleris, pasirašydamas po bendra Munchio deklaracija."

Cemberlenas pastebėjo Hitleriui, kad jis už savo žodžius esąs atsakomingas.

"Robotas Gydytoas" Suseka Protines Ligas

CHICAGO. — Daktaras Lennox iš Bostono pranešė Amerikos psichiatrų asociacijai, kad jam pavyko išrasti "robotą gydytoją," kuris tinkamai nustato protinių ligų diagnozę.

Jo robotas tai mašina, turinti elektrines smegenis. Ta mašina su elektros pagalba, vadaudamasi elektriniu smegenų judėjimu, suseka ir praneša apie paciento protinę padėtį.

Smegenų analizavimas pagal elektros bangų judėjimą smegenyse yra naujas dalykas. Skirtumas tik tame, kad tą judėjimą dabar galės sekti ne medikai, bet mašinos, kurios su savo fotoelektrinėmis cėlėmis daug tiksliau ir greičiau apskaičiuos, kas dedasi žmogaus smegenyse, negu gydytojo protas. Mat tas bangavimas reikia paskaičiuoti pagal milijonines volto dalis.

EX-MILJONIERIUS NEGALIS UZMOKETI \$10 PABAUDOS

DEWSBURY, Anglija, Geg. 11. — Henry Fenton, buvęs milijonierius, šio miesto magistrui teisinosi, kad negalys užsimokėti 10 dolerių jam uždėtos pabaudos už netikusį važiavimą automobilium. Esą dabar jis pasilaukęs iš draugų gerasirdystės ir siūlė pusterčio dolerio.

Fašistai Nori Gauti Vietą Aerodromui

OSHAWA, Ont. — Čia veikia ukrainų fašistų aero klubas, kurs lavina lakūnus del Hitlerio maršavimo ant Lenkijos ar Sovietų Sąjungos.

Pereinamąjį šį klubas surengė demonstraciją. Du ukrainai fašistai lakūnai skraidė orlaiviu ir šoko su parašiuotais. Šioj demonstracijoj dalyvavo ir daugiau lakūnų, išlavintų šio klubo.

Sis aero klubas yra dalis Ukrainų Nacionalistų Organizacijos, kurios centras Vienoj. Ji yra tarpiai susirišusi su Berlyno naziais. Padidėjus Hitlerio spaudimui ant Lenkijos, ši organizacija pradėjo aktyviai veikti. Oshawoj nori gauti vietą aerodromui.

Aero klubo vadas pareiškė, kad gal neužilgo šitie areliai skris Europian padėti Ukrainai. Kitais žodžiais tariant, padėti Hitleriui kariuoti prieš Lenkiją ir S.S.R.S.

Tą viską žiną oshawiečiai štamto klausimą, ar leistina, kad ant Kanados žemės būtų lavinami Kanados sąjungininkų priešų lakūnai.

TRIJŲ FAŠISTINIŲ VALSTYBIŲ GALVOS VAŽIUOS Į BERLYNĄ

BERLYNAS. — Havasas sužinojo, kad ateinantį mėnesį gal atvyks į Berlyną trijų fašistinių valstybių galvos. Atvyksias Italijos karalius Emanuelis, Ispanijos laudies budelis generolas Frankas ir Jugoslavijos regentas princas Paulas.

Nazių viršininkai apie šį proponuojamą vizitą kol kas tyli. Laikraščiai net nerašo apie generolo Goeringo išvykimą Ispanijon. Manoma, kad Goeringas asmeniškai užkviēs Franką atvykti į Berlyną.

Metodistų Bažnyčia Pasuko į Naujas Sociales Pažvalgas

KANSAS CITY. — Perorganizuotos metodistų bažnyčios konvencija priėmė naują socialinį kredo, kuriuo turės vaduotis aštuoni milijonai Jungtinių Valstijų metodistų.

Pagal tą kredo pelno motyvas turės būti matuojamas "tveriamajai ir kooperatyvine dvasia." Bus reikalaujama vaikų darbo panaikinimo ir moterų darbo reguliavimo, seno amžiaus žmonėm priežiūros, darbininkams apdraudos nuo sužeidimų ir "apsaugos" nuo nedarbo. Sale to bus reikalaujama atitinkamų darbo valandų ir gerų sąlygų darbe. Taipgi metodistai reikalausią armiją ir laivyną palaikyti tik vidaus apsaugos reikalams. Reikalaus žodžio, spaudos ir susirinkimų laisvės, nes laisvą mūsų komunikacija yra būtina del tiesos suradimo.

Jeigu metodistų bažnyčia tuo keliu ir toliau eis ir to sieks ką nutarė, tai ji taps pažangiausia bažnytine organizacija.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIOS „JEINA DU KARTU“ IŠVAITE.

Prenumeratos kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50. Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75. Atsiska kopta 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Order) išrašykite Liaudies Balsu vardu:

LIAUDIŲ BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

Visos Viltys Jau Sudaužytos

Mes netikime, kad Cemberlenas ir Daladje padarė tiek daug nuolaidų Hitleriui ir Musolinui būdami įsitikinę, kad toks kelias taikai išlaikyti yra geriausias. Kaip Cemberlenas, taip ir Daladje, kaip didžiojo kapitalo reikalų gynėjai, sąmoningai atidavė Hitleriui Austriją, Čekoslovakiją ir Klaipėdą, o Musolinui Etiopiją ir Albaniją. Jie sąmoningai leido Hitleriui ir Musolinui pasmaugti Ispanijos respubliką. Tą atliko gelbėdami reakciją, norėdami sustiprinti fašizmą. Jeigu jie suklydo, tai tame, kad nepermatė, jog jų organizuojamas karas prieš Sovietų Sąjungą gali atsukti prieš juos pačius; kad Musolinis ir Hitleris, nežinint to fakto, kad jie yra taipgi didžiojo kapitalo agentai, atstovaujant kitą imperialistų grupę, kuriai Anglijos ir Francijos imperializmas yra nei kiek nemažesnis priešas, kaip kad ir Sovietų Sąjungai. Bet dauguma žmonių, rėmusių Cemberleno ir Daladje „nuraminimo“ politika, veikiausiai širdingai tikėjo, kad Cemberleno ir Daladje politika gali atnešti naudą. Girdi, davus Vokietijai daugiau teisų, daugiau teritorijos, jos padėtis kiek pagerėtų, o tuomet ir jos agresingumas sumažėtų. Už tai jie ir rėmė jėgą tistų valstybių atidavimą, tai nors vokiškų plotų prijungimą prie Vokietijos. Taipgi jie tikėjo, kad galima suskaldyti Romos-Berlyno sąj, atitraukiant Musolinį.

Bet dabar visos tų žmonių viltys jau sudaužytos. Tie žmonės šiandien jau mato, kad leidimas Vokietijai grobti silpnesnes šalis nazių apetito nei kiek nemažina. Taipgi visokios nuolaidos ir pataikavimai Musolinui nieko negelbsti, o priešingai, juo daugiau jis gauna, tuo arčiau jis artinasi prie Hitlerio ir darosi vis agresingesnis. Tą priverstas pasakyti ir Toronto Dailių Star' Jis rašo:

Kaip matyti, tai veikia visos viltys, susirišusios su nuraminimo politika, neišsipildė, o tos politikos oponentų baimė pradeda artintis prie realizacijos. Vokietijos laimėti dėl žmoniškų ir draugiškų politikos negalima. Čekoslovakija, toli gražu neužtikrinta paliausuojuojant ją nuo vokiečių ir vengrų mažučių, gali galė liko įkorporuota ir reiča. Vengrija jau dominuojama Vokietijos. Albaniją aneksavo Italija. Ispanija prisidėjo prie Romos-Berlyno sąsies. Atitraukti Italiją nuo Vokietijos taipgi nepavyko.

Dvi galingos totalinės valstybės jungiasi į karinę sąjungą ir planuoja dar daugiau diktuoti, nežinint to, kad gali būti įveltos į karą. Jos tikisi, kad Rusija yra labai supykusi ant Francijos ir Anglijos dėl jų elgesio su ja; kad ji gali nustoti tikėjusi, jog tos šalys kada nors bus jos sąjungininkėmis, ir rasti reikalingą paliktį jas abi stoti prieš Italiją ir Vokietiją be jos pagalbos.

Nuraminimo politikos rėmėjų viltys, kaip matote, jau sudaužytos. Tai labai gerai. Gerai, kad nors dabar jie tai mato. Labai gerai, kad nors dabar jie pradeda suprasti, jog tos politikos oponentų baimė pradeda realizuotis. Bet to neužtenka.

Nuraminimo politika dar neužbaigta. Cemberlenas ir Daladje, atmesdami sąjungą su Sovietais, iš vienos pusės, ir pasižadėdami būti tarpininkais Vokietijos ir Lenkijos ginče dėl Dancigo — iš kitos, nori tą politiką tęsti ir toliau. O kad tas neįvyktų, reikalingas didelis spaudimas. Cemberlenas ir Daladje turi būti priversti arba keisti savo politiką, arba užleisti vietą kitiems. Kitaip jie gali pastatyti pasaulį į labai pavojingą padėtį.

Nedidelis Pakeitimas, Bet Dideli Rezultatai

Lietuvos valdžios sudarymas naujais pamatais kai kam atrodo nelabai dideliu valdžios pakeitimu, bet to rezultatai labai dideli. Didėsnį, negu kad mums yra žinoma.

Po to, kai Lietuvos vyriausybė buvo sudaryta iš visų didesnių srovių atstovų, tai yra įtraukiant į vyriausybę po du atstovus ir nuo krikščionių demokratų ir valstiečių liaudininkų, taipgi naujai vyriausybei išleidus pareiškimą, kad vyriausybė į visas sroves atsineš vienodai, Lietuvos žmonėse iškilio nepaprastai didelis entuziazmas, noras dirbti ir kovoti. Po visą Lietuvą įvyksta dideli masiniai mitingai, kurie pasisako už paramą naujai vyriausybei, už kovą Lietuvos nepriklausomybei išsaugoti. Rodo, kad tas būtų nuėmęs nuo Lietuvos žmonių didžiausią našą. Nors šiuo kairtu Lietuva stovi prieš didelį pavojų, tačiau žmonių ūpas taip aukštai pakilęs, kaip kad jis buvo tomis dienomis, kada nušvito nepriklausomybės atsteigimo kibirkštis.

Pačioj Lietuvos valdžios politikoj taipgi reikiasi žymių pasikeitimų. Vidaus politikoj iškoma kelių del žmonių būvio pagerinimo. Taipgi norima sujungti visus lietuvius kovai už Lietuvos nepriklausomybės gynimą. Užsienio politikoj didelių pasikeitimų nesimato, tačiau jaučiama, kad Lietuvos valdžios nusistatymas daug stipresnis. Pranešimai iš Varšuvos, kad yra galimybų sudaryti su Lietuva net karinę sąjungą, rodo, jog Lietuvos valdžia turi šiek tiek drąsos.

Tokiais pasikeitimais Lietuvoje reikia tikėti džiaugtis. Taipgi reikia žiūrėti, kad tie nauji pasiskikimai nebūtų palaidoti. Kaip matyti, tai tautininkų tarpe reikiasi nepasitenkinimas. Jie skleidžia gaudus, kad tokia valdžia nepatinkanti Hitleriui. Girdi, tokios valdžios buvimas gali užtraukti Hitlerio agresiją. Tokie užsiuolimai ant valdžios, aišku, yra labai žalingi. Kita, norint atsiekti dar didesnę vienybę, o ji labai reikalinga, reikia tą koaliciją plėsti, reikia įtraukti į valdžią visų srovių atstovus. Tuo pačiu laiku reikia duoti visoms srovėms laisvę, kad jos galėtų vystyti veikimą ir tokiu būdu cementuoti jėgas gynimui Lietuvos. Žinoma, čia nekalbama apie hitlerininkus, pasivadinusius voldemarininkais. Tokiems Hitlerio agentams davimas laisvės reikštų davimą laisvės Lietuvos priešams.

Vienu žodžiu sakant, Lietuvoj padarytas labai sveikas pasiskikimas. Visų Lietuvos draugų pareiga ne ignoruoti, nestovėti susikūsus rankas ir laukti, kas bus vėliau, o žiūrėti, kad padarytas gražus žingsnis nebūtų sunaikintas, o priešingai — plečiamas. To reikalauja Lietuvos žmonių ir pačios Lietuvos nepriklausomybės gerovė.

— Taip tai mes išrodome po vieno karo. Į ką mes būtume pa-našūs po kito?

— Mes negalime nieko pralaimėti, nei viską pralaimėjome pereitame.

APŽVALGA

Is Ko Naujienos Semiasi Žinias Apie "Stalino Veiklą"

Paskutiniu laiku Naujienos prisapaliojo apie Sovietų Sąjungos "nedorybes" Ispanijos pasi-naudodamos kokiui tai "generolu" Krivitskiu, rašinėjančiu Saturday Evening Postui. Bet kaip pasirodo, tai tas "generolas" yra biauirus melagis, pasislėpęs po Krivickio slapivarde. Apie tą "generolą" ir "korespondentą" Laisvės rašo sekanciai:

Savaitraštis New Masses (iš gegužės 9 dienos) iškėlė aiškstien visą apie tą "generolą" dalyką. Tai yra **Smelka Ginsbergas**, Austrijos pilietis, niekad Stalino nei Vorosilovo (apie kuriuos jis tiek daug plepa) nėra matęs. Pasak New Masses, jis net šautuvo savo rankose niekad nėra turėjęs.

Smelka Ginsbergas net dorai rašyti nemoka. Už jį parašo tūlas Isaac Don Levine, kuris kadaise parašė knygą apie Staliną, pastarąjį labai išbiaurodamas.

Taipgi, šis Smelka Ginsbergas, norėdamas būti autorite-tu, pasisakė, kad jis buvo Raudonojo Armijoj koman-dierius arba generolas; jis pasisakė tarnavęs "slaptojoj Sovietų policijoj" ir veikęs Europos reikalais. Jis, vadina-si, šnipinėjęs sovietams, viską patyręs, viską žinąs, o paskui, pamatęs "Stalino žiaurumų", pasitraukęs iš tos vietos ir dabar esąs laisvas ir galįs pasakyti apie Sovietus

"visą tiesą." Nereikia nei aiškinti, kad Saturday Evening Post žino, jog "generolas Krivitskis" yra ne koks ten generolas ir ne koks ten Krivitskis, bet pa-prastas padauža, paprastas dolerio gaudytojas. Bet jeigu tas plovionas būtų panaudojęs vardė Smelkos Ginsbergo, tai žmonės nebūtų nei skaitę, nei pašę.

Todėl buržuazinė spauda ir sugalvojo, kad iš Smelkos Ginsbergo reikia padaryti gene-rolą ir duoti jam kitą var-dą. Na, tai ir padarė!

Naujienų redaktorius, ku-riam visuomet liežuvį niežti pašmeižti Sovietų Sąjungą, ne-paprastai apsidžiaugė pama-tęs tuos "generolo" straips-nius apie Sovietų "nedory-be-s." Na, tai jis, nepaisyda-mas logikos, nepaisydamas jo-kios doros ir cituoja tąjį "au-toriteta", cituoja ir džiaugiasi. O, uždavėme Ispanijos komu-nistams! Tegu Frankas juos šaudo, o mes, pasiėmę "gene-rolą" Smelką Ginsbergą, juos šmeišime.

Šitaip dalykai yra su tuo "generolu Krivitskiu." Šitaip apvertinai nesiseka Čikagos menševikų didvyriai biauroti tuos, kurie taip nuosirdžiai, taip pasiaukojusiai gynė Ispa-nijos respubliką! Šitaip yra su Smelka Ginsbergu ir Grigai-čiu!

Iš tokių tai šaltinių Naujienos semia "faktus" apie Sovietų Są-jungą ir komunistus. Ką tik reakingieji laikraščiai iškepa,

Motinos Diena

Jau vėl nušvito Motinos Diena! Ar gi motušė atsimins viena? Skaisiti raudona saulutė teka, Skaisčios modūtės akys ją seka,

Bet ne saulutė jina ten mato, Atsiminimai širdį jai krato; Primena jina dar kitus laikus, Kada dabojo mažučius vaikus.

Bet metai po metų greitai praėjo, Daug sunkių vargų jina turėjo. Jos mieli vaikai greitai užaugo, Paliko ją del kito draugo.

Močiutei širdį skausmai suspaudė, Ir nuliudimai sielą jai graužė. Bet kaip atvyko bilė koks vargas Buvo ji jiems angelas sargas. Kaip saulutė vėl jiems nušvito, Bėgo jie prie angelo kito. Brangiausia pasauly — Motinos Diena, Nes mes motiną turim tik vieną. Miela mamyte... Kodel mes tylim? Nemokam parodyt kaip mes jus mylim?

Arbor Vitae

tuojuo Naujienos ir persispaus-dina. Autoritetingų pareiškimų apie Sovietų Sąjungą ir komu-nistus Naujienos niekad neliečia.

Estijos Laikraštis Apie Baltijos Valstybių "Saugumą"

Užsienio lietuvių spaudai skiriamas Visuomeninio Darbo Va-dybos biuletinis Nr. 30 rašo:

Jaunakas Zinas (85 no. IV. 17.) atpasakoja Paewalekto redaktoriaus Tammero straip-sni apie Baltijos valstybių saugumą. Estija kartu su ki-tomis Baltijos valstybėmis, rašo estų laikraštis, yra trijų didžiųjų valstybių — Sovietų Sąjungos, Vokietijos ir Lenki-jos — interesų susikirtime. Nė viena šių trijų valstybių, Tammero nuomone, dabar ne-santi suinteresuota keisti pa-dėtį Baltijoj. Teigimą, kad e-są Vokietijai Baltijos valsty-bės reikalingos kolonizacijai, dabar jau sugriovęs realus gyvenimas — pati Vokietija įsigabenanti laukų darbinin-kus. Baltijos valstybių gamtos turtai nesą tiek vilioja, kad dėl jų apsmokėtų imtis dides-nės rizikos. Tą pat esą galima sakyti ir apie Sovietų Sąjun-gą, kuri pati turinti neišsemia-mų turčių ir kuriai Baltijos valstybės dabartiniu metu e-sančios labai patogus apsigy-nimo barjeras. Lenkijai esanti reikalinga Baltijos valstybių nepriklausomybė. Žiūrint iš šio požiūrio, Baltijos valsty-bių padėtį galima esą laikyti labai patogia. Net didesnio konflikto atveju Baltijos vals-tybėms negrėstų pavojus, nes kariaujančios valstybės nega-lėtų nukreipti prieš Baltijos valstybes didesnių jėgų.

Taipgi, kaip matote, net ir to-kiam laike atsiranda laikraščių, kurie savo skaitytojams įkalba būti ramiais, nieko nebijoti.

Ar ištikrųjų taip yra, kaip Paewalekto redaktorius nurodi-nėja? Nieko panašaus. Baltijos valstybių padėtis labai rimta. Teisybė, kad kaip Sovietų Sąjun-ga, taip ir Lenkija stovi už Bal-tijos valstybių nepriklausomybę.

Bet visai kas kita su Vokietija. Vokietijos planas, apie kurį jau nekarta buvo rašyta, reikalauja prijungti prie Vokietijos Rumu-niją, Vengriją, Lenkiją, Baltijos valstybės ir kitas. Nuo to plano Vokietija neatsisakė. Ji daro bandymus įsigalėti Rumunijo-j. Iš Lietuvos jau atėmė Klaipėdos kraštą. Dabar reikalauja Danci-go ir kelio skersai koridorių. Kadangi Lenkija gavo neva

garantiją iš Anglijos, Vokietijai svarbu Lenkiją apsupti. Tokiu būdu Vokietija veržiasi į Lietu-vą. Nauji reikalavimai Lietuvai yra bandymai pasivergti Lietuvą ekonomiai, o paskui ir politi-niai. Tą padarius su Lietuva, sek-tų kitos Baltijos valstybės.

Šiandien kalbėti apie tai, kad Baltijos valstybėms nėra jokio pavojaus, tai arba pasirodyti sa-ve dideliu neišmaneliu arba są-moningai klaidinti visuomenę.

Parėmė Lietuvos Politinius Kalinius

MONTREAL. — Draugas S. Karvelis prisiuntė \$14.95 Lietuvos politiniams kaliniams. Šiuos pinigus sukėlė Edmonto-no Komitetas Lietuvos Liaudžiai Ginti. Tris dolerius sukėlė be-platinant priešfašistinius žen-kelius ir \$11.95 surinko aukomis. Aukavo sekami draugai:

Po 50 centų aukavo: Makaras, V. Mažėtis, Yorktown Caffe, Ar-row Caffe, T. Dedura, J. Mysis, W. Devenas, J. Pončienė aukavo 55 centus; po vieną dolerį aukavo: D. Lukšys, A. Plečkaitis ir Hydyma Empire viešbutis; po 25 centus aukavo: A. Evans, S. Pleškus, F. Chepil, P. Kaminskas, L. Garololis, P. Mickus, I. Linkevičius, J. Jenčis, J. Coern, J. Stets, Home Caffe, Union Caffe ir A. Seel, K. Makarevičius aukavo 20 centų; po 10 cen-tų aukavo: P. Zajanskas, A. Grabauskas, Tony Butan, A. Vi-laita, J. Nakruš, L. Bury ir V. Staniulis; po 15 centų aukavo K. Pankevičius ir F. Murauskas. J. Sauka ir V. Katinas aukavo po 5 centus.

Aukus rinko sekami draugai: J. Arbačiauskas surinko \$2.35, W. Devenas — \$5.10 ir A. Pet-rauskas surinko \$4.50.

Kanados Lietuvių Komiteto Lietuvos Liaudžiai Ginti vardu reiškiu didelę padėką edmonto-niečiams, kurie neužmiršta savo brolių, kovojusių už demokratiją ir dabar esančių kalėjimuose.

P. Kovaitė
K.L.K.L.L.G. Sekretorė

Iš Administracijos

Drg. K. Velykytė, Montreal, atsinaujindama metams prenu-meratą, Liaudies Balsui paauka-vo \$1.00.

Buvo užsilikę nepaskelbta, kad drg. Z. Janauskas grįžęs iš J. V. maršruto dar pridavė \$179.43.

Savanorių Sveikinimas

Brangūs Draugai!

Gegužės Pirmosios šventė šie-met yra švenčiama nepaprastai sunkiose, karo pavojumi persi-kunkusiose aplinkybėse. Ginkla-vimosi lenktyinavimas ir ramių, taikingų tautų užpuldinėjimai be karo paskelbimo, bei aneksijos, tapo tarptautinės politikos tarp-tautinių ginčų sprendimo prie-monėmis. Didžiulės darbininkų organizacijos šiemet nusprendė šią dieną dirbti savo krašto sau-gumo reikalams.

Gegužės Pirmoji mūsų Ispani-jos laisvės kovose dalyvavusiųjų šiemet švenčiama iš spygliuo-tų vielų, kas yra dar vienu įrod-ymu to, kokioj sunkioj buklėj yra atsidūręs pasaulis. Labiau negu kuomet nors anksčiau grė-sia pavojai valstybinei ir tauti-nei mažųjų Europos kraštų ne-priklausomybei. Taip pat ir mū-sų tėvynėi Lietuvai, ir mūsų lie-tuvių tautai grąšo dideli pavojai. Ir kaip tik del to šiandien nori-me mes pareikšti mūsų solidaru-mą su nepriklausomosios Lietu-vos, o taip pat ir visų kraštų lie-tuviais, kur jie begyventų; mes pareiškiame solidarumą su vi-sais tais lietuviais, kuriems yra brangi mūsų krašto laisvė ir ne-priklausomybė, už kurią jie yra pasiryžę visomis išgalėmis ko-voti.

Virė dviejų metų mes kovojome

PASTABOS

Vis tik Lietuvos tautininkų gaia pagaliau susmuko. Ateina iš Lietuvos žinių, kad jau Sme-tonos partija, tautininkų partija, oficialiai nebeegzistuoja.

Lietuvos valdžia, jau koalicinė valdžia. Nors dar labai siaura, bet jau žingsnis padarytas pirmyn.

Ką tas rodo? Tas rodo, kad Lietuvos liaudies ir užsienio lietuvių veikimas už atsteigimą Lietuvos demokratinę davė vaisių. Veikimas nebuvo be pasekmių.

Reikėtų, kad ta koalicija būtų dar labiau praplėsta. Lai visos srovės, kurios stoja už nepriklausomybės gynimą, įeina valdžion. Reikėtų, kad būtų einama prie anti-fašistinių kalinių paliausavimo.

Tas yra ne tik Lietuvos liaudies, bet ir užsienio lietuvių pagėdaujama ir laukiama.

Lietuvos valdžia tą įvykdžius susilauktų dar didesnio ir tvirtesnio visų žmonių pritarimo.

Kanados lietuviai puikiai pasidaravo šelpime Klaipėdos pa-bėgėlių. Visose didesnėse koloni-jose sukelta gražios paramos. Bet kaip visuose Lietuvos reika-luose, taip ir šiame, progresyviūs lietuviai pasirodė pirmiaisiais.

Tautininkų valdžia įstūmė Lietuvą į nelaimės, gi jų pasekė-jai per "Vienybę" plojo katėms ir mus atakavo, kada buvo nuro-domas Lietuvos valdovų klaidos. Dabar, po visų pralaimėjimų, iš kurių turėjo pasimokyti, vis vien po senove niekina progresyvių veikimą.

Popiežius per radiją pasakė kalbą už taiką. Karaliai ir kuni-gaikščiai kalba už taką. Cember-lenas kalba už taiką. Hitleris ir Musolinis kalba už taiką.

Naujienų Grigaitis išgirdęs tas kalbas sušuks, kad Stalinas ruošia karą. Taip kaip prisiskaitęs fašistinių raštų sušuko, kad už Ispanijos pralaimėjimą kaltas Stalinas. Jis užmiršo, kad "nesi-kišimo" politika, kuriai pasidavė L. Blumas, ir Municho išdavys-tės atsakomingos už tragišką pa-baigą Ispanijos liaudies kovų. O ne todėl, kad Sovietų buvo siun-čiama karinė pagalba slaptai.

Bet kam tas kalbas per radiją popiežiai ir karaliai sako? Jie kalba žmonėms, lyg darbo žmonės ruoštų karus.

Jeigu jie ištikrųjų trokšta tal-kos, lai klauso darbo žmonių bal-so, lai leidžia jiems valdyti pa-saulį, — karų nebus.

Kapitalizmas išaugino fašizmą kuris ir stumia pasaulį į karą ir ne kas kitas, o jie patys yra to kapitalizmo gynėjais ir fašiz-mo palaikytojais.

Hitleris jau užsinorėjo Danci-go. Lenkai ruošiasi nenusileisti ir Dancigo Hitleriui rėduoti. Popiežius, Musolinis, na, ži-noma, ir Cemberlenas siūlosi bū-ti talkintojais.

Gera pyktis, kai tiek daug at-siranda talkintojų.

Bet nei vienas iš jų nesiryžta užblokuoti Hitleriui kelią. Tai-kykmo konferencijose nori pra-mušti ledus ir sudaryti sąlygas, kad Hitleris galėtų pasiimti Dan-cigą, o žmonių akyse pasirodyti "taikos angelais".

Kur tik pažvelgsi, visur veid-mainystės, apgaudinėjimai... Kur išeitis, kur viltis darbo žmonėms?

Atsakymas vienas — progre-syviame veikime, tvirtame ir ne-nulistame veikime prieš fašizmą. Organizacijų tvirtumas teikia viltį ir rodo išeitį. Mums lietu-viams reikia nepamiršti savų or-ganizacijų reikalų ir stengtis, kad vasaros laiku jų veikimas nei-kliek nesulipnėtų.

Z. J.

Mokslas, Technika ir Įvairenybės

Tolimųjų Rytų Gavano

Sovietų Sąjungos Tolimųjų Rytų rajone, siauru ruožtu nusitęsusiame palei Totorių sąsiaurį, skiriantį Sibirą nuo Sachalino, randasi Sovietų uostas vadinas sovietišku Gavanu. Apylinkės vaizdai puikūs: visu pajūriu tęsiasi puikios kalvos, skalos ir miškai. Nuo aukštesnių kalnų giedrios dienos metu matosi Sachalino sala, kurios pietinį galą valdo japonai, o šiaurinį Sovietai.

Carizmo viešpatavimo laikais sovietiškas Gavano buvo vadinamas imperišku uostu. Dabar čionai randasi du paminklai, kurie liūdi apie sunkią šios apylinkės praeitį. Vienas paminklas primena nuo skorbuto ligos nukentėjusius Rusijos jūrininkus, o kitas pašventas didvyriško partizano Kuriškos atminčiai. Šis partizanas didvyriškai kovojęs už sovietinę tėvynę, o patekęs į baltgvardiečių budelių rankas, žūdamas jiems pasakė: "Išnyksite jūs, kirmelės, o Sovietų

galia pražydės." Jo vardu dabar pavadinta ir viena iš didesniųjų Gavano įlankų.

Vienu tarpu šią teritoriją buvo apnikę japoniški koncesionieriai. Jie čionai viešpatavo, žuveno jos pakraščiuose ir dažnai padėginėdavo gražiuosius miškus. Bet atėjo penkmetinių perijodai. Prasidėjo neapgyventų žemių modernizavimas ir pramoninimas. Sovietų valdžia įsteigė Gavane didelį žuvų konservavimo kombainą, kuris per metus sukonservuoja 1,100,000 dėžučių įvairių žuvų. Konservavimo procesas pilnai sumechanizuotas.

Kombainas turi ne tik konservavimo fabriką ir kitus septynis fabrikus, bet ir žvejų laivyną, susidedantį iš septynių didesnių laivų ir daugybės motorinių laivelų. Į šio kombaino konstrukciją Sovietų valdžia jau įdėjo šešis milijonus rublių ir daug dar investuos, nes netolimoje ateityje ji yra pasimojus čionai pastatyti

ti didelį šaldytuvą.

Dabartiniu laiku Gavano turi 15,000 gyventojų, tačiau neužilgo jis bus dideliu miestu. 1930 metais čionai stovėjo tikai primityviškos kajutės ir kiniečių bei korėjiečių stiliaus žiaurios išvaizdos bakūžės. Dabar jų jau nėra, jų vietose stovi moderniški pastatai. Amžius tylėjusi taiga užleidžia vietą socialistiniams miestui. Jo gatvėmis jau rieda daugybė automobilių, o taigos toluomoje atsiranda kiti industrialiniai miesteliai ir gražios farmos. Niekas negali kalbėti apie sovietšką Gavaną, kaip apie pūstynę, nes čionai jau randasi miesteliai, geri keliai, daržai ir visos kultūrinės įstaigos. Šiame rajone šiandien 16 mokyklų, jų tarpe dvi aukštesnės, 26 medicinos įstaigos, klubai ir kitokios įstaigos. Rajono biudžetas pasiekė milijonus rublių.

Bolševikai prirodė, kad jie gali nugalėti ne tik kapitalizmą, bet ir ligas. Pasekmingai prigydzius čionai daržoves išnyko skorbuto liga, kuri pirmesniais laikais pakirsdavo nuo 300 iki 400 jūrininkų.

Caristiniais laikais šios apylinkės gyventojai orchenai turėjo tikai vieną žvejų bendriją. Jų buvusį gyvenimą galima matyti Vladivostoko muziejuje, kur padėti iš žuvų odos padaryti purvini jų rūbai. Buvo jie be mokslių, visų apleisti. Pavyzdžiui, tais laikais orchenė ruošdamasi prie gimdymo išeidavo į taigą, pasidarydavo landynę ir tenai per porą mėnesių gyvendavo. Niekas neturėjo teisės prieš jį prieti. Net ir verkta jai buvo uždrausta. Jeigu moteris mirdavo begimdyma, tai tyliai sukandusi dantis.

Dabar tų vaizdų nėra. Orchenai žuvininkai dėvi europietiškus rūbais, mokinasi mokyklose, moterys gimdo gydytojų priežiūroje ir patys tvarkosi modernišku Sovietų pavyzdžiu. Žvejai ir žuvų konservuotojai per vasaros sezoną padaro po 10 — 11 tūkstančių rublių pajamų.

RUSAI IR ZOGUS

Achmedas Zogus 1928 m. nuvertė Albanijos prezidentą, katalikų vyskupą, Fan-Nolį. Jisai

samdė sau šalininkus iš albanų muzulmonų tarpo ir iš rusų emigrantų. Serbijoje surankiojo jo agentai 200 rusų emigrantų karininkų, kuriems vadovavo Berestovskis, buv. Kijevo pulko husaras. Su šiais samdiniais Achmedas Zogus iškeliavo Tiranan, Albanijos sostinė, ir palaido gaudus, kad ateina su didele rusų armija. Prezidentas pabėgo ir Zogus užėmė jo vietą. Rusų sostinė jį iš karto nevedė, nes nenorėjo kalbų, kad įvykdęs perversmą samdytais užsienietiškais durtuvais. Vėliau jie sudarė naują "prezidento" gvardiją, o vėliau pateko į karaliaus dvarą. Jo kariuomenės vadais ir mokytojais buvo paskirti rusai. Rusai jautėsi puikiai, bet albanai buvo nepatenkinti ir tuo pasinaudojo italai. Štai kaip sviete daromi perversmai ir koki jų vaisiai.

Moderniškų Namų Statyba Maskvoje

Aštuonioliktajam Komunistų Partijos kongresui Sovietų Sąjungos komisarių pirmininkas padarė pranešimą apie labai interesingą ir greitą didžiųjų namų statybą Maskvoje. Tuomet ji buvo dar tik projektu, o dabar vystoma pilnu tempu.

Maskvos Sovieto architektas Mordinovas padarė specialų planą, numatantį šiemet pastatyti Maskvoje 23 didžiulius apartamentinius namus. Planas buvo priimtas ir kelioms dienoms pralinkus Didžiojo Aleksiejevsko gatvė, netoli Visa-Sąjunginės agrikultūros parodos, prasidėjo statyba. Namų pamatų padėjimo dėlei darban buvo paleisti didžiuliai ekskavatoriai, o vėliau pradėjo veikti statybinė medžiagą pristatantieji transportiniai diržai, keltai, betono maišytojai ir namų sienos sparčiai pradėjo kilti.

Šiosios statybos du namai pradėta statyti balandžio 1 dieną, o kiti du dviem savaitėm pralinkus, o vėliau kiekvienas namas bus pabaigtas kas dvi savaitės.

Naujai statomi namai turės po šešis aukštus, kuriuose bus po 350 gyvenamųjų kambarių, krautuvės, madų salionai, mechanizuotos skalbyklos ir kiti patogumai. Namų sienų statyba užtrunka po 25 dienas, o po kitas 25 dienas stogų, vidujinių

Kaip patys karaliai yra praeities liekanos, taip ir jų sveikinimas primena tuos laikus, kada žmonės turėjo klaupis prieš savo valdonus. Siame paveiksle matome Dorothy Jane Lawson, torontietę, rodant, kaip priklaupti sveikinant karalių ir karalienę, kurie Torontą aplankys geg. 22.

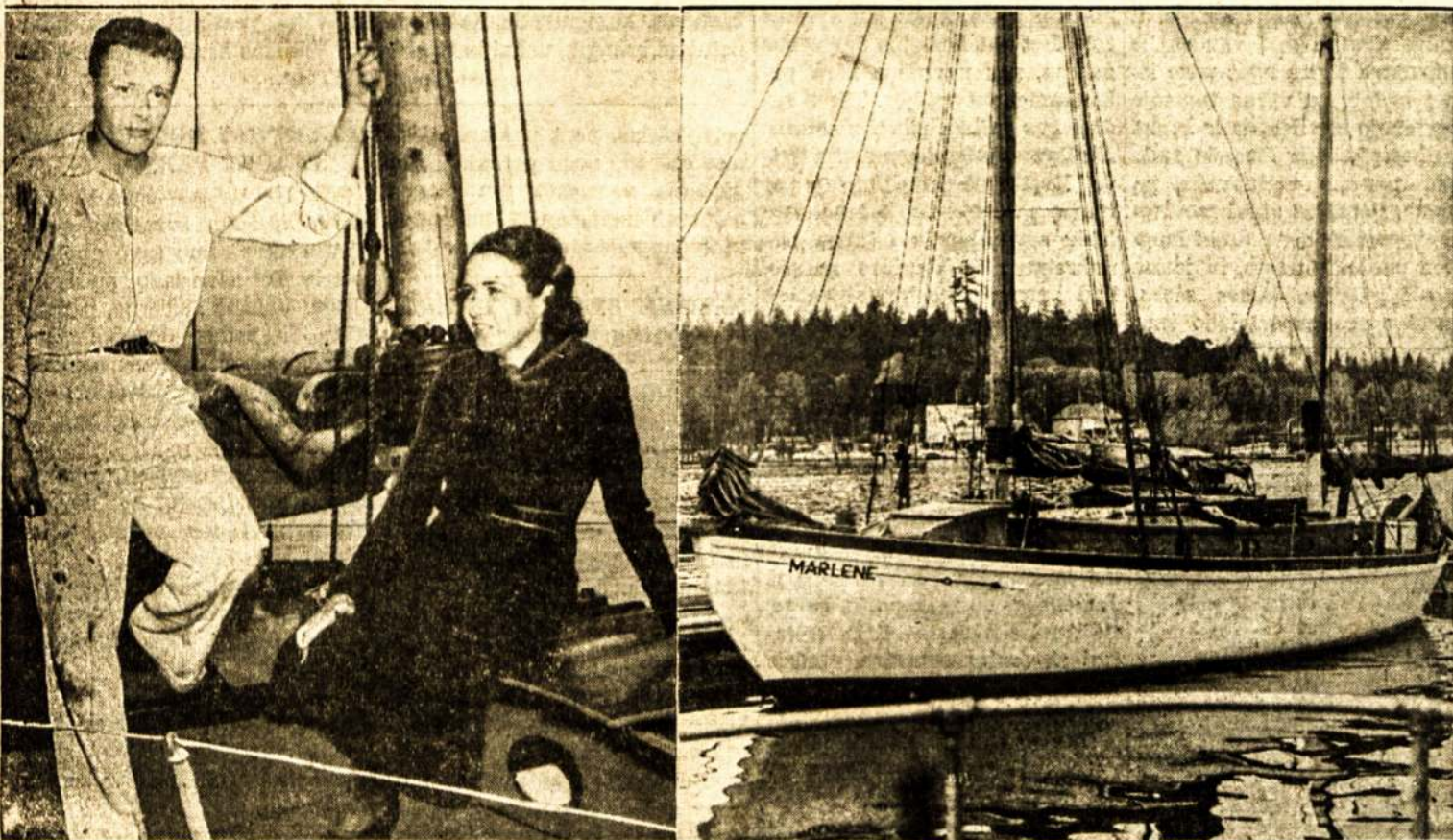
sienu, grindų, vandentiekio ir kitų vidaus dalykų įrengimai.

Pradedant statyti kas dvi savaitės po du namu, sunkioji mašinerija turi progos pabaigus vienoj vietoj darbus pradėti kitoj vietoj.

ZUVIES PRODUKTAI TECHNIOJE

Zuvies perteklius ir likučiai žuvies miltų fabrikuose perdirbami į baltymais turtingą pašarą, kurs tinka kiaulės penėti, karves šerti, paukščius lesinti. Iš riebesniųjų žuvų, pav., iš silkių, spaudžiamas aliejus, kurs tinkamas įvairiems techniškiems dalykams, pav., alejinių lakų gamybai. Banginių taukus net margarino gamybai vartoja. Iš žuvų pagamintos trašos turi 9% baltimų ir 13% fosforo. Iš žuvų

odų ir galvų pagaminami žuvų klijai, kurie yra gana tvirti. Kai kurių žuvų odas pasisekė gerai išdirbti. Odos yra stiprios ir dalios. Jos tinka rankinukams, diržams, bateliams ir daugeliui bižuterijos dalykų gaminti. Žuvų baltymai yra tvarki žaliava maistui ir cheminės industrijos dalykams. Jie tinka primaišyti prie miltų įvairiems kepyklų gaminiams, taip pat majonezų ir riebalų gamybai. Žuvų baltymai dar panaudojami ir tekstilės pramonei. Žuvų baltymai atitinkamai paruošti ir suverpti tampa visai stipriais siūlais, panašiais į vilnų siūlus. Tas išradimas turi nemaža reikšmės. Iš liesų žuvų gaminama žuvies mėsos ekstraktas, o iš jos žvynų esančia. Iš žuvų kepenų pagaminami žuvų taukai, kurie gydymo tikslams naudojami.

Mr. ir Mrs. Paul Brittonai, vancoveriečiai, sumanė medaus mėnesį praleisti ant vandens. Šiame paveiksle matomu 32 pėdų ilgio laivuku žada plaukioji per 5 metus. Pirmiausia plauks į Honolulū, paskui į Australiją, Rytų Indiją, Afriką ir t.t. Tokių jaunavedžių, kurie medaus mėnesį tęstų per 5 metus plaukiodami po visus vandenynus, yra labai mažai. Darbininkų vaikai dažnai po vestuvių ant rytojaus eina dirbti į fabrikus, kad sudėti kapitalą tokiems jaunavedžiams, kaip ir čia minėti.

NIKOLAI OSTROVSKY

Iš Rusų Kalbos Vertė PETRAS

KAIP UŽSIGRŪDĖ PLIENAS

ROMANAS

(Tąsa)

Didžiojo salėje, kurioj dievobaimingi šeimininkai tikai per didžiąsias šventes priminėjo svečius, dabar buvo visuomet pilna žmonių. Popo namas patapo Berezovo partinių komitetų centru. Ant mažo kambarelėlio durų, dešinėje prie įėjimo, kreida užrašyta: "Rajkomsomol." Čionais Korčaginas atlikdavo du darbu: bendrą karišką apmokymą ir prievoles sekretoriaus tik ką sutvėrto komsomolų rajkomo.

Aštuoni mėnesiai prabėgo nuo tos dienos, kada jis praleido draugiškus vakarus pas Oną. O rodosi, kad tas taip neseniai. Korčaginas pastumė į šalį kalną popierių ir, atsilošęs kėdėje, užsimastė...

Name tyly. Vėlyva naktis, partkomas išuštėjo. Neseniai išėjo paskutinių Trofimovas, partijos rajkomo sekretorius ir dabar Korčaginas liko tuščiam name vienas. Langas uždegtas stebėtina išmargintais šalčio pašaliniais. Žibalinė lempa ant stalo, pečius įkrentas karšta. Korčaginas prisimena nesėkmes praeitį. Rūgpiūčio mėnesyje pasiuntė jį dirbtuvių kolektyvas, kaip jaunuolių organizatorių, su remontiniu traukiniu į Ekatepaslavą. Ir iki vėlyvam rudenii pusantro mėto žmonių važiuo stotis nuo stoties, apalydami jas nuo karo pėdsakų ir griūvėsių, nuo sudegusių ir sudaužytų vagonų. Prasidės jų kelias nuo Sinelnikovo iki Pologo.

Čionais buvusioj bandito Machno karalystėj ant kiekvieno žingsnio griuvėsi. Jie atstatė akmeninį pastatą vandens siurblio, užsiūvo geležinius lopus ant išplėsto dinamo šono vandens cisternos. Nežinojo elektrotechnikas gabumo ir sunkumo šaltkalvio darbo, bet ne vieną tūkstantį surūdyusių šriubų užsuko jo rankos, apginkluotos raktu.

Vėlyvam rudenį privažiavo traukinys prie gelžkelio dirbtuvių. Čechai priėmė atgal į savo sąstatą šimtą penkiasdešimt porų rankų...

Dažniau pradėjo matyti elektrotechniką pas Oną. Išsilygino raukšlės ant veido, ir ne sykį girdėjos jo užkrečiantis juokas.

Vėl grupės draugai klausėsi jo pasakojimo apie senai praėjusius kovų metus, apie sukilimo bandymus.

Vieną vakarą, kada pas Oną susirinko daug jaunuolių, elektrotechnikas netikėtai išsivadavo nuo vieno seno nesveiko paveldėjimo. Jis, pripratęs prie tabako beveik nuo vaikystės, pasakė griežtai ir nusprendžiamai: — Aš daugiau nerūkau.

Tas įvyko netikėtai. Kas tai užvedė diskusijas apie tai, kad įprotis yra tvirtesnis už žmogų. Kaip pavyzdį jis paėmė rūkimą. Balsai pasidalino. Povilas nesimaisė į diskusijas, bet jį įpainiojo Talė. Jis pasakė tą, ką manė: — Įprotį valdo žmogus, o ne atbulai. Ant-

raip iki ko mes galime dasikalbėti? Cvetajevus iš kampo šuktelėjo:

— Balsas iš skambalo. Tą Korčaginas myli. O jeigu jo tam farsui per kepturę, kas tuomet bus? Jis pats rūko. Žino, kad rūkymas naudos žmogui neneša. O štai nublokšti tą įprotį — starigė per silpna. Neseniai jis grupėse "kultūrą sėjo." — Ir, keisdamas toną, Cvetajevus paklausė su šalta pajuoka: — Tegū jis mums atsako, kaip pas jį su keiksmu? Kas Povilą žino, tas pasakys: keikiams retai, bet riebiai. Pamokslą skaityti yra lengviau, kaip kad būti šventam.

Visi nutilo. Cvetajevus tono aštrumas paveikė į visus. Povilas atsakė ne išsykio. Pamažu išėmė iš burnos papirosą, sulamdė ir negarsiai pasakė:

— Aš daugiau nerūkau.

Patylėjęs dadėjo:

— Aš tą padarau dėl savęs ir biskutį dėl Cvetajevu. Grašis ne kauna tam, kas negali pergalėti kvailo įpročio. Už manęs dar lieka keiksmas. Aš, draugai, dar nevisai pergalėjau tą negarbę, bet net Cvetajevus pripažįsta, kad retai girdi mane koliojantis. Žodis yra daug lengviau paleisti, negu surūkyti papirosą, štai delko nepasakau dabar, kad ir su tuom užbaigiau. Bet aš vistiek ir keiksmą pergalėsiu.

Prieš pat žiemą buvo užkimšta upė atplukdytomis malkomis, bet rudeninis vandens pakilimas jas išskirstė, ir žuvo kuras, plaukiantis į upės žemupį. Solomenka vėl pasiuntė savo kolektyvą, kad išgelbėti brangų miško turta.

Nenoras likti nuo kolektyvo privertė Korčaginą paslėpti nuo draugų smarkų peršalimą, ir kada už savaitės ant priepilaukos

krantų išaugo kalnai malkų rietuvių, šaltas vanduo ir rudeninis drėgnas oras pabudino priešą, snaudusį kraujuje — ir Korčaginas pasijuto apimtas karščio. Dvi savaites degino aštrus reumatizmas jo kūną, o kada jis sugrįžo iš ligoninės, jis dirbtuvėse begalėjo dirbti sėdėdamas. Meistras tikai galvą lingavo. O po keletos dienų komisija jį pripažino netinkamu fiziniam darbu ir jis tapo atleistas iš dirbtuvių su teise gauti pensiją, nuo kurios griežtai atsisakė.

Su širdgėla jis paliko savo dirbtuves. Pasiremdamas lazda pamažu nuėjo su kankinančiu skausmu. Jam ne sykį motina rašė, prašydama atlankyti, ir dabar jis prisiminė apie savo senelę, apie jos žodžius atsiveikinant:

— Aš jus matau tikai tuomet, kuomet jūs susižeidžiate.

Gubkome gavo suvyniotus į dėdelę du liūdijimus: komsomolišką ir partinį, ir, beveik nei su kuom neatsisveikindamas, kad neuždegti krūtinėj skausmo, išvažiavo pas motiną. Dvi savaites senelė šūtinio ir trynė jo istinusias kojas, ir po mėnesio laiko jis jau vaikštinėjo be lazdos, o krūtinėj plakė džiaugsmas ir prietema vėl perėjo į aušrą. Traukinys jį atvežė į gubernijos centrą. Už trijų dienų jam įteikė dokumentą, pagal kurį jį nusiuntė į gubernijos karišką komitetą kaip politinį vedėją formavime kariško apmokimo.

O už savaitės laiko jis atvažiavo čionais, į sniegais užneštą miestelį. Apskrities komsomolų komitete gavo užduotį surinkti išsklaidytus komsomolcus ir sutverti naujam rajone organizaciją. Štai kaip pasisuko gyvenimas.

Lauke karšta. Į atdarą pildančio komiteto pirmininko kabineto langą žiūri vyšnios šaka. Saulė uždega paausuoatą kryžių ant gotiškos bažnyčios varpinės, kuri stovi skersai kelio prieš pildantį komitetą. Sode prieš langą stropiai juoko maisto pūkuoti, žali, kaip apsupanti juos žolė, mažylčiai pildančio komiteto sargės žąsukai.

Pildančio komiteto pirmininkas baigė skaityti tik ką gauta telegramą. Per jo veidą prabėgo šešėlis. Didelė garantuota ranka įsminga į gubrius tankius plaukus ir tenais sustoja.

Nikolajui Nikolajavičiui Lisicinui, pildančio komiteto pirmininkui, viso tik dvidešimt keturi metai, bet nei vienas iš jo bendradarbių ir partinių darbininkų nežino. Jis didelis ir tvirtas vyras, rūstus, o kartais ir nuožmus, išrodo trisdešimt metų senumo. Stambus kūnas, didelė galva, pasodinta ant tvirto kaklo, rusvos, šaltos poveriančios akys, energiška staigi smarko linija. Mėlynos kelnės, pilkas "praradęs išžiūrą" fренсіос, ant dešinės krūtinės kišenės Raudonosios vėliavos ordenas.

Iki Spalio revoliucijos Lisicinas komandavo tekarnę Tulko ginklų fabrike, kur jo senelis, tėvas ir jis beveik nuo dešimties metų piovē ir obliavo geležį.

O nuo tos rudens nakties, kada pirmieji paėmė į rankas šautuvus, kurie iki to laiko tik juos dirbo, pateko Kolia Lisicinas į pūgą. Mėtė jį revoliucija ir partija iš vieno gaisro į kitą. Nuo eilinio raudonarmiečio iki kariško vado ir pulko komisaro.

Nuslinko į praeitį karo gaisrai ir dundantis kanuolių griaudimas. Dabar Nikolajus Lisicinas čionais, parubėžiniam rajone. Gyvenimas slenka taikiai, ramiai. Iki vėlyvo vakaro

Lietuvoje

PENKIŲ TUKSTANČIŲ SUSIRINKIME KALBĖJO KUN. KRUPAVICIUS IR J. PELECKIS

Marijampolė. — Vakaryktė dieną Lietuvos gyvenime neliks be pėdsakų. Vakar keliose Lietuvos vietose įvyko masinių susirinkimų, kuriuose padaryta pranešimų apie gausias šiais laikais aktualias ir pagal tą Lietuvos reikalus, kurie yra ypač opūs.

Be ko kita, Marijampolėje įvyko didžiulis susirinkimas prekybos salėje, kurio metu sutelpta apie 5,000 žmonių. Salė buvo pilnutėlė. Nesutūpinti salėje publika, susibūrė aplink salę. Kadangi buvo įrengti garsiakalbiai, tai ir tie žmonės, kurie buvo lauke, galėjo girdėti pranešimus.

Adv. Liudžius, atidavęs susirinkimą, pirmininku pakvietė J. Peleckį, kuris kalbėjo apie naujuosius gyvenimo reikišnius. Jis daugiausia kalbėjo apie vidaus gyvenimo įvykius, ryšium su naujosios vyriausybės sudarymu ir jos pašelbtąją deklaraciją, kurios vyriausybė nusistačiusi laikytis. O jos principai — visų piliečių lygybė, nesilaikymas bet kurios vienos srovės ir valstybės gynimas.

Kun. Krupavičius pasisakė už Ginklo fondo ir Kultūros fondo vystymą, apie žemės reformos gilumą ir už civilinės metrikacijos įgyvendinimą.

Visas daugtūkstantinis susirinkimas kalbėtojams karštai pritarė.

Buvo pasiūlyta rezoliucijų, kurios pavestos redaguoti komisijai. Susirinkimas vieningai užgyrė vieningos vyriausybės deklaraciją ir jos paimtą kryptį.

GEGUŽES 17 DIENA LABAI SVARBI RYTPRŪSIŲ LIETUVIAMS

Kaunas. — Tilžėje leidžiamas "Naujas Tilžės Keleivis" praneša, kad ateinančioji gegužės 17 diena būsimi reikšminga visiems Rytprūsių, o dabar ir Klaipėdos krašto lietuviams, diena. Mat, tą dieną visoje dabartinėje vokiečių valdomoje teritorijoje įvyks visuotinis gyventojų surašymas. Nuo ligiolinių gyventojų surašinėjimų Vokietijoje jis, už skirtingas tuo, kad pirmą kartą gyventojai turės atsakyti ir į du specialius klausimus:

- 1) Kokios tautybės jūs esate?
- 2) Kokios kilmės esate?

jis prasėdi už rašomojo stalo, beveddamas derliaus sąskaitas. Ir štai ta telegrama akimirksniu atgavina senąją praeitį. Skūpi telegraminė kalba persėja:

"Absoliutiškai slaptai. Berezdovo pildančio komiteto pirmininkui.

Ant rubežiaus pastebėtas skubus lenkų grupavimas stambios bandos, galinčios terorizuoti parubežinius rajonus. Priimkite atsargumo būdus. Pasiūlyme finansinį skyrių persiųsti į apskritį, nepalikant pas save stambesnes sumas." Per kabineto langą Lisicinas matomas kiekvienas, kas įeina į rajono pildančio komitetą. Ant prieančio Korčaginas. Už minutės barškėjimas į duris.

— Šėsk, pakalbėsim. — Ir Lisicinas paspaudžia Korčaginui ranką.

Ištiesa valandą pildančio komiteto pirmininkas nepriėmė nieko.

Kada Korčaginas išėjo iš kabineto, buvo jau pusiaudienis. Iš sodo išbėgo Lisicino mažą sesutę Niura. Povilas ją vadino Anutka. Nedrąsi ir ne pagal savo amžių rimta, mergaitė visada susitikus Korčaginą, sveikinamčiai nusišypsodavo, o dabar ji nesmagiai, vaikiškai, pasveikino, atmesdama nuo kaktos pluoštą plaukų.

— Pas Kolią nėra nieko? Marija Michailovna jau seniai jo laukia ateinant pietauti, — pasakė Niura.

— Eik, Anutka, jis vienas.

Sekandą dieną, dar gerokai prieš aušrą, prie pildančio komiteto durų privažiavo vežimas. Ant jo žmonės kalbėjosi tyliai. Iš finansinio skyriaus išsėdė keletą maišų, sukrovė į vežimą, ir po kelių minučių plentu nuklėgėjo ratai. Vežimą apsupo raitojų apsau-

"Naujas Tilžės Keleivis" ragina visus Rytprūsių lietuvius drąsiai pasisakyti, kad jie esą lietuviai, primindamas, kad patys naziai niekina tuos žmones, kurie atsižada savo tautybės ir maino kailį.

PABALTIO VALSTYBIŲ SENTIKŲ KONFERENCIJA KAUNE

Kaunas. — Šiomis dienomis Kaune įvyko Pabaltijo valstybių tarptautinė sentikų konferencija, kurioje dalyvavo Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Lenkijos sentikų atstovai.

Kiekvieno krašto atstovas padarė pranešimus.

Lietuvos sentikų atstovas A. Prozorovas pranešė, kad Lietuvoje esančios 53 parapijos ir apimančios apie 50 tūkstančių sentikų.

Sentikų reikalais rūpinasi centro komitetas, kuris veikia automatiškai. Lietuvos sentikiai turi savo prieglaudą ir rūpinasi išteigti dvasiškų seminarijų.

Lenkijos atstovų sentikų atstovas Pimonas pranešė, kad ir Lenkijoje esančios 53 sentikų parapijos, kurios apima apie 75 tūkstančių sentikų.

Estų sentikų delegatas P. Baraninas pareiškė, kad jų krašte esą 12 bendruomenių su 10 tūkstančių sentikų. Estijos sentikiai esą gana pasyvūs, trūksta dvasininkų.

Latvijos sentikų atstovas N. Zavalokas pranešė, kad Latvijoje esą 90 bendruomenių su 100 tūkstančių narių.

Po informacijų pranešimų sentikų konferencija svarstė pamaldų ir religinių apeigų suvienodinimą jų atstovaujamoose kraštuose. Tam reikalui išrinkta speciali komisija.

ATSIRADO NEMAZA DARBU

Prieni. — Daug darbininkų gavo darbo prie miško plukdyto. Darbas gerai apmokamas, nesunkus, ir todėl kai kurie darbininkai metė kitus darbus. Nemaža darbininkų vyrų ir moterų dirba prie pušų nusaikinimo Prienų šile ir kt. apylinkės miškuose. Darbas akordinis: už pusės vieno šono luobos pašalinimą per 1.5 m. aukščio mokama 5 centai, už režio paskutimą 1 centas. Vienas darbininkas vi-

du tūniškai per dieną gali uždirbti 5 — 6 lit. Pušų sakus surinkus moters.

Nors jau Nemunu žemyn išplukdyta nemaža eksportinės miško medžiagos, tačiau dar daugiau miško laukia plukdymo. Miško medžiagos yra apdirbtos ir dar neapdirbtos. Prienėčiai pasakoja, kad apylinkės ūkininkai, kurie tik už didelius pinigus varžytinėse nusiperka jau netinkamos eksportui medžiagos, negali be pasipiktinimo pravažiuoti pro šitą į sielius rišamą miško medžiagą.

DIDŽIULIAI NUOSTOLIAI

Sakiai. — Statistinėmis žiniomis 1938 metais Šakių apskrityje buvo 42 gaisrai, kurie sunaikino 62 trobesius: 13 grįdžių, 49 — tvartus, klojimus ir kitus trobesius. Sudegusieji trobesiai buvo verti apie 80,000 litų, o turtas, kuris sudegė tuose trobesiuose — apie 54,000 litų. Tik nežymi dalis trobesių buvo apdrausti.

LIŪDNOS KRIKSTYNOS

Marijampolė. — Perna rugsėjo 7 dieną, And. Grėbliauskas, Veiverių valsčiaus gyventojas, grįždamas iš krikštynų, su žmona užėjo pas kaimyną Mildažį, kur rado žmonos brolius. Būdamas išsigėris ir turėdamas nevaistų sąskaitų su žmonos broliais Urbanavičiais, pradėjo triukšmauti ir švaistytis su peiliu, Kazys ir Juozas Urbanavičiai jį išsivijo iš Mildažių ir nusivijo net į jo namus, skaudžiai jį sumušė, padarydami gana daug žaizdų. Apygardos teismas Kazį ir Juozą Urbanavičius rado kaltais ir nubaudė po pusantų metų sunkių darbų kalėjimo. Abu Urbanavičiai areštuoti teismui.

Darbšti Vilniaus krašto lietuvaite rūpestingai lesina savo biculius.

KADA PRADES IS LENKIJOS I LIETUVĄ SIŪSTI MISKĄ

Kaunas. — Kaip žinoma, Lietuva Lenkijoje yra užpirkus 90 tūkstančių kietmetrių miško medžiagos. Užpirktoji miško medžiaga turėjo būti atgabenta į Klaipėdą ir čia apdirbama eksportui. Tačiau Klaipėdos nuo Lietuvos atskyrimas miško gabenimą iš Lenkijos į Lietuvą sutrukdė. Nors miškas negabenas, bet priėmimas vyksta. Miškas priimamas Vilniaus, Gardino ir Bieloviežio apygardose.

Dabar dar neišku, kur tas miškas bus apdirbamas. Mat, esąs pageidavimas, kad lenkų miškas būtų apdirbamas Klaipėdos lentpiūvėse, bet lenkai su tuo nenorį sutikti.

Ištyrus miško pramonės pagėgumą Kaune, paaiškėjo, kad iš Lenkijos atgabentą miško medžiagą be jokių sunkumų galima atpdirbti ir Kaune.

Bet tie klausimai galutinai paaiškėsia po Lietuvos-Lenkijos ekonominių derybų.

PONIUTĖS KARSTAS TEMPERAMENTAS

Kėdainiai. — Balandžio 12 dieną tūla jauna moteris, atvykusi į Kėdainius, su savo pagyvenusių vyrų šventėms, po kilusių ginčų, bėgo nuo vyro. Besivydamas vyras ją privijo prie Nevėžio upės, gan gilioje vietoje. Ji negalydama šoko į vandenį ir perplaukusi į kitą upės pusę išlipo į krantą, o vyras tamsoje nepastebėjo kur žmona ir šaukė pagalbos. Atbėgę žmonės rado šlapia poniute vaikstančią po krūmus. Perkūtas atgal per Nevėžį "sportininkė" drebėdama tekina pasileido namo. Ši jauna žmonelė gatvėje, dienos metu, išdaužė visus automobilio langus, kuriuo jie patys buvo atvažiavę į Kėdainius.

Vyras sutvarkęs savo automobilį pradėjo tvarkyti žmoną, kuri korbėjosi maudyklėje.

POLICININKO LELIO BYLA SPREŠ LEIPCIGO TEISMAS

Klaipėda. — Kaip žinoma, Klaipėdos krašte pasienio policininkas Lelys, pernai besigindamas nuo jį puolančio vokiečių jūrininko, vokiečių nušovė. Už tai Klaipėdos teismas policininką Lelį nubaudė aštuoneriais metais sunkių darbų kalėjimo.

Nubaustasis padavė kasacinį skundą Vyriausybės tribunolo Klaipėdos skyriui, tačiau Klaipėdos teismas bylos perdavimą Vyriausiam tribunolui ilgai vilkino, ir taip bevilkinant Klaipėda prijungta prie Vokietijos. Taigi, dabar revizine tvarka policininko Lelio kasacinį skundą spresia aukščiausias Vokietijos teismas, Leipcige.

KAIP TOBULINAMA VASARVIETĖ

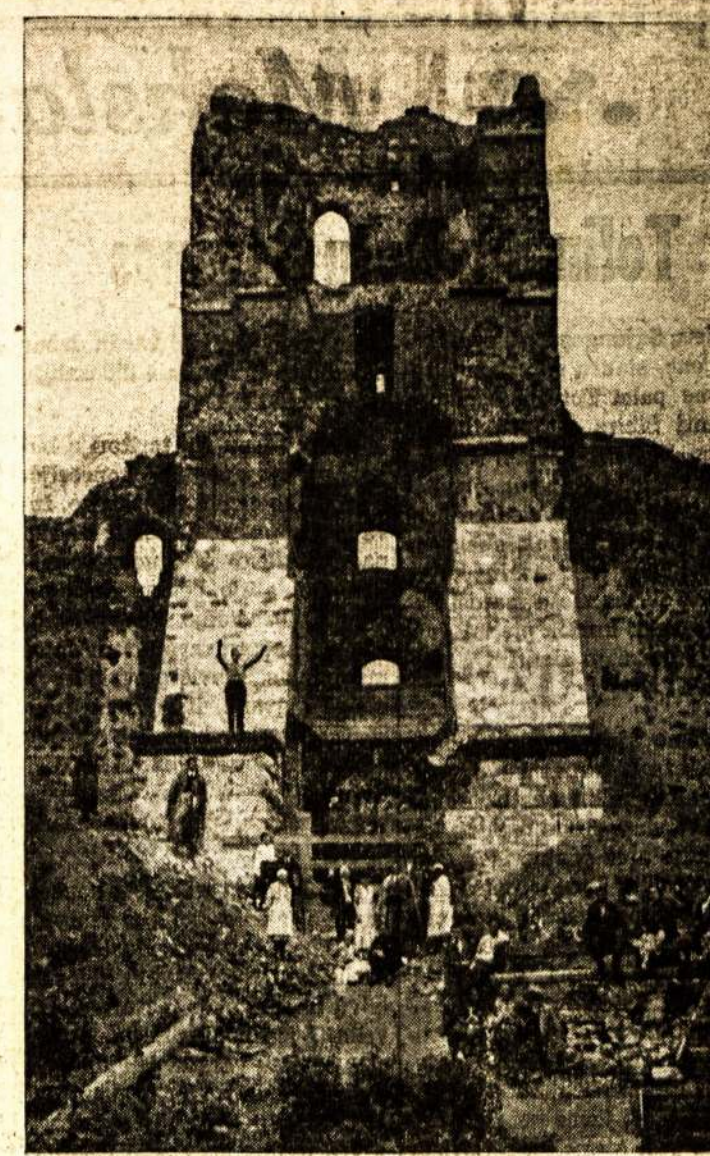
Palanga. — Sutvarkytos Gedimino, Daukanto (per pušyną) gatvės ir gatvelė pro Jokelio vasarinę ir ligi sezono atidarymo visos vasarvietės zonoje gatvės turės šaligatvius. Iš aikščių tvarkymo šį sezoną daugiausia dėmesio kreipia į sporto aikštynų užbaigimą, kuris jau apšėtas žole. Bet naudotis juo dar nebus galima, nes paviršius nėra pakankamai sutvirtėjęs. Tik šį rudį bus galima pilnai naudotis. Aikštynas jungiamas nauja gatve į Kretingos gatvę, kurioje per Ronžę pastatys naują tiltą. Tuo būdu susisiekimas į turgų bus nukreiptas iš Vytauto gatvės, kad vasarvietėje važiuojantieji nedrumstų ramybės. Parke-pušyne savivaldybė tvarko takus, kerta senus ir ne vietoje augančius krūmus ir t.t. Savivaldybė turi sodininką, kuris tvarko ir gražina jau 3 metus gatves ir parką.

Visą sezoną vasarotojus linksminti yra numatyta pakviesti policijos orkestrą, vadovaujamą p. Janušio, iš 40 muzikantų. Be to, tikimasi šiemet turėti ir nuolatinį simfoninį orkestrą, kuris kas savaitę surengtu po du viešus koncertus.

Tuoju bus pradėta ir pliaušų aptvėrimo darbai, nes žiemą labai daug stulpų nulaužė ir išrovė. Pliauš bus pastatytas dar vienas paviljonas.

Susisiekimas su Palanga iš Kretingos ir šventosios palaiškomas pašto valdybos autobusais.

Kiek dabar galima numatyti, šį sezoną kainos bus panašios į 20,000 litų.

Trakų pilies griuvėsiai ir pilies rūmai, kuriuos pastatė Didysis Lietuvos kunigaikštis Kęstutis. Šią vietą ypatingai kiekvienam lietuviui brangia, uoliai kasmet lanko Vilniaus krašto, ypač mokslus einas jaunimas.

pernykščias, nors paklausa šiemet didesnė negu pernai. Visos didesnės vasarinės jau išnuomos pensijonams. Išnuomuota ir daugelis atskirų butų.

NUTARĖ STATYTI 28 PRAKAZIOS MOKYKLAS

Zarasai. — Apskrities taryba nutarė sudaryti mokyklų statybos dešimtmečio planą. Pradedant 1940 metus ir baigiant 1950, Zarasų apskritis sulauks šiose vietose naujas mokyklas: Salako valsčiuje, Remoniuose, Romaniškiuose, Salake; Imbrado valsčiuje, Kavališkėse, Kiviškėse, Mukuliuose; Dusėtų valsčiuje, Vozgeliuose, Sadūnuose, Antapolyje, Gipėnuose, Butkeliuose, Pakeriuose; Degučių valsčiuje, Aštrakalnyje, Tiltiškėse, Nadūnuose, Gudeliuose; Antazavės valsčiuje, Šniuktuose, Bradėnuose, Žirajuose, Patraučiuose; Antalieptės valsčiuje, Vienevoje, Baltriškėse.

Kasmet teks apskrities savivaldybei užtraukti paskolą po 20,000 litų.

VELYKINIAI DOLERIAI UZTRAUKĖ PABAUDAS

Suv. Kalvarija. — Apie 12 kalvarijiečių žydų šventėms gavo iš Amerikos nuo savo giminių dolerius, bet savo laiką neiškeitė į litus. Valdžia sužinojo, padarė kratai ir radus daugelį juos paėmė. Dabar dolerius asmenų be jokių paraginimų svetimą valiutą neša į banką ir keičia į litus. Pirmiesiems dvylikai, negana kad neteko doleriu, bet dar už slėpimą svetimos valiutos teks nukentėti. Reiškia nusikaltėlių Lietuvoje dabar gali tapti ir gaudamas iš užsienio pinigų, jeigu juos greitai neiškeičia į litus.

Kaunas. — Sovietų Rusija ir Latvija likviduojančios savo konsulatų iki šiol veikusius Klaipėdoje.

Kaunas. — Eina gandai, kad krikščionys dabar jau nesipriešins civilinės metrikacijos įvedimui Lietuvoje ir net kartu su valstiečiais liaudininkais ir tautininkais dalyvaus tokio įstatymo paruošime.

Razvalichiną kaip politinį švietėją.

— Iki pasimatymo, drauge, — nusišypsavo.

Arklis nekantriai tryptelėjo koją ir, išriesdamas kaklą, patraukė pavadžius.

— Atsimatymo, drauge Raktina. Ir taip, nuspresta: rytų jūs vesite pirmą pamoką.

Arklis, jausdamas pavadžių atliuosavimą, išslyko paėmė risčia. Į Korčagino ausis dasigavo baisus laukinis klikksmas. Taip kaimo moters tekylia tik gaisrui ištikus. Smarkus truktėlėjimas pavadžių pasuko arkli, ir Korčaginas pamatė, kad iš laukų uždususi bėga jauna valstietė. Išbėgusi į vidurį gatvės, Raktina ją sulaukė. Ant prieančių kaimyninių namelių pasirodė žmonės, didžiųjų seneliai. Jaunieji visi buvo laukuose.

— Oi, mieli žmonės, kas tenais darosi? Oi negaliu, negaliu!

(Bus daugiau).

ga po Korčagino vadovystės. Keturiolika kilometrų iki apskrities centro (iš jų dvidešimt penki per mišką) buvo atlikti gerai: turtas perėjo į apskrities saugiąją finansinę kasą. O po keletos dienų nuo parubežio į Berezdovą atlėkė raitelis. Raitelį ir putotą arkli lydėjo dvejojanti žvilgsniai miesioniškų žiopių.

Prie pildančio komiteto durų raitelis kūliu nusirito nuo arklio ir, prilaikydamas ranka kardą, subildėjo ant laiptų savo sunkias batais. Lisicinas priėmęs pakietą atklyjavo ir, ant voko pasirašė gavimo pakvitavimą. Neduodamas arkliui atsijėti, parubežinis išoko į baltą ir, išslyko paimdamas galopą, nudūmė atgal.

Niekas nežinojo pakieto paslapties, a part pildančio komiteto pirmininko, kuris buvo tik ką perskaitęs jį. Bet pas vietos gyventojus koki tai šuniška uoslė. Iš trijų mažų vaizbūnų čionais du būtinai kontrabandistai, ir tas amatas išdirbo juose koki tai instinktyvinį sugabumą nuspėti pavojų.

Saligatviu į VVO batalijono štabą greitai nuėjo du žmonės. Vienas iš jų Korčaginas. Ši miestelėnai žino: jis visuomet ginkluotas. Bet tas, kad partijos sekretorius Trofimovas su portapeju per pečius ir naganu, — tas jau bloga.

Už keletos minučių iš štabo išbėgo pora desėtkų žmonių ir, prilaikydami šautuvus, bėgčia metėsi malūno linkui, kuris stovėjo kryžkelėje. Likusieji komunistai ir komsomolei apsiginklavo partkome. Nulėkė raitas į tą pačią kryptį pildančio komiteto pirmininkas. Aišku — darėsi kas tai tokio nemalonaus ir pavojingo, didelė miestelio aikštė ir akli užkampiai tarytum išmirė — nei vieno

gyvo sutvėrimo. Akimirksniu ant mažų krautvėlių durų pasirodė didelės viduramžinės spynos. Ir tiktai nieko nebojančios vištos bei nuvargintos saulės karščio kiaušės stropiai rūšiavo atmatų krūvas.

Už miestelio soduose sugulė užvara. Nuo čionais prasideda laukai, ir toli matosi kelio linija.

Lisicino gautas pranešimas buvo sekamo turinio:

"Šiandien naktį rajone Poddubec su mūsų prasitaužė per rubežių į sovietinę teritoriją raitoji banda. Apie koki šimtą kardų su dviem lengvaisiais kulkosvaidžiais. Būkit pasiruošę. Bandos pėdsakai išnyko Slovutsko miškuose. Persergiu, dieną per Berezdovą vydomasi banda praeis šimtinė raudonųjų kazokų. Nesumaišykite.

Atskiros parubežinio batalijono vadas Govrilovas."

Po valandos ant kelio į miestelį pasirodė raitelis, o už kilometro išpaskos joje išstiga grupė. Korčaginas įtemptai tēmyjo į prieką. Raitelis prijėjo atsargiai žvalgydamasis, bet užtvartos soduose nepastebėjo. Jis buvo jaunas raudonarmietis iš septinto kazokų pulko. Jam žvalgytoj prisiejo būti pirmą sykį, ir kada jį staigiai apsupo išsipygė iš sodų ant kelio žmonės, jis pamatęs ant gimnastorių ženklelių KIM sumišusius nusišypsavo. Po trumpo pasikalbėjimo jis pasuko arkli ir nuėjo prie artėjančios risciā jojančios raitelių šimtinės. Užvara praleidus raudonuosius kazokus vėl sugulė soduose.

Pradžioje kelias pavojingų dienų. Lisicinas gavo pranešimą, kuriame buvo sakoma, kad

banditams diversioniškų veiksmų išvystyti nepavyko: be perstojo persekiojama raudonųjų kazokų, banda buvo priversta skubiai atsitraukti į užrubęžį.

Udarniška bolsėviku krupė — devyniolika žmonių — visame rajone įtemptai dirbo vadovaudami sovietinę statybą. Jaunas, tik ką sutvertas rajonas reikalavo kūrmo visko iš naujo. Rubežiaus artumas laikė visus neuilstančiam budrume.

Perrinkimas sovietų, kova su banditais, kultūrinis darbas, kova su kontrobanda, karinės-partinis ir komsomoliškas darbas — štai ratas, kuriame visu smarkumu lėkė Lisicino, Trofimovo, Korčagino gyvenimas nuo aušros iki vėlyva vakčiai ir nekiekingo jais surinkto aktyvo.

Nuo arklio prie rašomojo stalo, nuo stalo ant aikštės, kur maršuoja apmokiamieji jaunuolių būriai; klubas, mokykla, du-trys susirinkimai, o naktį — arklis, mauzeris ir rankų ir staigus: "Stok, kas eina?" bėgančių vežimų ratų dundėjimas su užrubežinėmis prekėmis — iš to susidėjo dienos ir daug naktų 2-ro kariško batalijono vado.

Berezdovo rajkomolas — tai Korčaginas, Lyda Polevicha — siauraakė volgietė, moterų skyriaus vedėja ir Razvalichinas Zenka — aukštas tik ką neseniai buvęs gimnazistas, mylėtojas pavojingų nuotykių, mokovas Šelloko Holmsio ir Lui Bussenero. Dirbo Razvalichinas partijos rajkome, keturi mėnesiai atgal jis buvo įstojęs į komsomolą, bet jis jau save laikė tarpe kitų komsomolų "senų bolsėviku." Nebuvo ko pasiūsti į Berezdovą, ir po ilgu diskusijų ir apsvaistymų apskrities komitetas nuskyrė į šį miestuką

Tarp Geros Valios Lietuvių Šiuo Momentu Neturi Būti Jokio Skirtumo

Teisingumo min. doc. dr. A. Tamošaitis pranešimo kėdainsikiams santrauka

Šį sekmadienį, balandžio 23 d., Kėdainsikiuose, vietos gimnazijos salėje, buvo gausus visuomenės susirinkimas, į kurį atsilankę teisingumo ministeris doc. dr. Antanas Tamošaitis kėdainsikiams padarė platų pranešimą.

Atidarydamas susirinkimą kėdainsikių vardu teisingumo ministeris doc. dr. A. Tamošaitis pasveikino agr. Juozapavičius. Jis patikino, kad

kėdainsikiams visomis jėgomis remia tautos vienybę darbą ir eina ten, kur įsako ir veda vyriausybė.

Darydamas pranešimą aktualiais gyvenamojo momento klausimais teisingumo min. dr. A. Tamošaitis kėdainsikių visuomenę pasveikino vyriausybės vardu ir jiems palinkėjo išvengti lietuvizmą darbą dirbant.

Savo kalboje ministeris, nušvietęs lietuvių tautos kelius į politinę nepriklausomybę ir atsikūrusios valstybės išgyventą laikotarpį bei paskutiniuosius metais Lietuvą ištikusius įvykius, pažymėjo, jog

krašto geroje panaudoji visas gyvybines tautos jėgas ir už krašto ateičių užduotis atsakomybę visai visuomenei buvo sudaryta nauja vyriausybė, kurios didžiuma yra paimta iš kariuomenės.

Mes esame nedidelis ir tarptautinio gyvenimo nulemti negalime. Mūsų likimas, didele dalimi, priklauso nuo bendros tarptautinės padėties. Tačiau tai nereiškia, kad mes turime būti sudėję rankas, mes privalome sekti tarptautinius santykius, juos suprasti ir, svarbiausia, nedaryti klaidų.

Toliau ministeris nušvietė nelengvą Lietuvos būklę, ypač finansų ir ekonominėje srityje, netekus Klaipėdos krašto. Jis pažymėjo, jog, apskritai, bendras politinės tarptautinės padėties neaiškumas, sunkinąs visų reikalus, yra taip pat nelengvas ir mūsų kraštui. Šitokia būklė privalo suprasti visiems lietuviams. Mes visi privalome vadovautis vieninteliu sūkiu — tautos politinė nepriklausomybė. Ir tik šiuo keliu eidami įstengsime nugalėti visus sunkumus. Jokiu būdu niekam negalime leisti sprigdinami ar provokuojami, o turime nuolat stengtis siekti vienybės ir tautos laisvės. Tarp geros valios lietuvių šiuo momentu neturėtų būti jokio skirtumo. Mes neturėtume kelti klausimų kas buvo vakar, ar kam nors keršyti, viskas privalo būti užmiršta. Vyriausybės nariai nėra atskirų grupių atstovai, tik gal atskirų pažiūrų žmonės, jie drauge su Respublikos Prezidentu dirba

suomenės pageidavimą, kad tarp jos neatirasu keršto. Iš savo pusės vyriausybė visus savo sugebėjimus ir darbą pašvęs krašto reikalams. "Todel tebūna tarp mūsų vienybės politinis, socialinis, o ypač bendradarbiavimas kariuomenės, šaulių ir visuomenės ir nebūna tarp mūsų jokio spragų." — baigė pranešimą teisingumo min. dr. A. Tamošaitis. Ministerio kalba buvo palydėta ilgomis ovacijomis.

Iš kėdainsikių kalbėjo savanoris kūrėjas Kamantauskas ir mok. Tijūnaitis. Susirinkusieji nutarė pasiūlyti sveikinimus Respublikos Prezidentui Antanui Smetonai, min. pirminkui brig. gen. J. Černiui ir kariuomenės vadui brig. gen. St. Raštikiui. Susirinkimui baigiantis, ministeris doc. dr. A. Tamošaitis atsakė kėdainsikiams į klausimus.

Atsakydamas del civilinės metrikacijos min. pažymėjo, kad šis klausimas iš principo jau yra beveik išspręstas ir jis bus šios vyriausybės sutvarkytas.

Susirinkimas baigtas Tautos himnu.

(Lietuvos Žinios)

Kuprelis Kerštas

Pagalios ir montrealiečiams teko geras pamatyti senai ruošę operetę — "Kuprelis Kerštas", kurią Jaunimo Choras perstatė pereiną sekmadienį.

Tai puiki 5-kių veiksmų operetė. Apvilkta gražiomis, juokingomis ir liūdnomis dainomis, ji publiką juokino ir kartais jai širdį spaudė. Šioj operetėj dalyvavo skaitlingas būrys vaidintojų, visus choras.

Mūsų choras, kaip niekuomet neapvylyt publikos įdomių veikalų perstatyme, taip ir šį kartą. Nežūrint skaitlingo vaidintojų būrio, kuris geram suvaidinimui sudarė sunkumų, už gerą prisiruošimą ir tinkamą rolę pasiškirtymą chorui tenka didelis kreditas. Rodos, kad geriau ir negalėjo būt rolės paskirstytos.

Pastaba tenka tik kai kuriems (o ypačingai kai kurioms) vaidintojams už per mažą grimą. Kai kurie turėjo atvaizduoti senus, bet to neatvaizdavo. Mat kai kurie mūsų menininkai yra geriau linke ne savimi menai atvaizduoti, bet mene save.

Bendraiariant, nedarant išimčių atskiriems vaidintojams, vaidintojai ir choras atliko savo partijas labai gerai. Ypačingai moterys. Jos savo roles gražiai ir papildė gražiomis dainomis.

Už tokį visuomet gerą pasirodymą su dainomis ir veikalais Jaunimo Choriui linkiu gyvuoti, bujoti ir atleisti mus linksmini.

Kitas labai gražus kavalkas buvo atliktas, tai mūsų jaunimo, dar neseniai gimusio Sūnų ir Dukterų Draugijos orkestras. Orkestras išpildė keletą muzikos kavalų, kuriais publika buvo labai patenkinta.

Manau, kad šiuo paskutiniu šiame sezone parengimu publika labai patenkinta.

Kuprelis Draugas

Pirmosios Gegužės Apvaikščiojimas Winnipege

WINNIPEG, Man. — Pirmoji Gegužės Winnipege apvaikščiojimo obalsiais, reikalaujančiais sulaukyti mažųjų tautų plėšiką Hitlerį. Gatvėmis demonstravo apie 6,000 žmonių.

Lietuviai demonstravo po LLD 217 kuopos vėliava. Dalyvavo labai įspūdingai. Su obalsiais virš 50 lietuvių, iš jų apie 30 tarnavusių Lietuvos kariuomenėj prisilaikydami kariškos disciplinos koja kėtojos dainomis žengė gatvėmis. Nors nedaug teko pasimokinti, bet gana gražiai padainavo. Gražų įspūdį darė lietuvių grupės kepurės, ant kurių buvo užrašyta "sulaikyti Hitlerį." J Market aikštėj lietuvių įžengė dainuodami už ką demonstraciją sekantieji gerai paplojo.

turui dabar pavojus auga iš dviejų pusių — iš Morokos ir Ispanijos kareiviai, kurie buvo pasiūti į Gibraltarą. Mat Gibraltarijos. Sakoma, kad po "pergalės parodo" šio mėn. 15 d. Frankas pareikalavo ir Gibraltaro, nes Gibraltaras esąs ant Ispanijos žemės

LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS REIKALAI

Suvažiavimui Prisirišimas Progressuoja

LLD Kanados Kuopų Trečiam Suvažiavimui, kuris šaukiamas birželio 10-11 d.d., Montreale, prisirišimas pagyvėjo. Iš kuopų gauti pranešimai rodo, kad kolonijų draugai-ės suvažiavimą atitinkamai vertina ir ruošiasi jame dalyvauti su skaitlingomis delegacijomis.

Pirmo rajono kuopos šaukia specialius susirinkimus suvažiavimo diskusijoms. Draigai-ės montrealiečiai ruošiasi kvotinė kamiau delegatus priimti.

Kaip kurios Antro rajono kuopos dar neatišpė suvažiavimo reikalai, bet pavieniai draugų pranešimai rodo, kad suvažiavimui prisirišimas eina vidutiniškai. Draugai-ės torontiečiai ruošiasi atsiuntimui pilnos delegacijos nuo ten gyvuojančios 162 kuopos. Broliškos organizacijos, tikimasi, irgi broliška pasirodys, atsiųs savo atstovus į suvažiavimą. Labai laukiami delegatai iš Sudburio, Kapuskasingo, Timminso, Westono, Hamiltono ir Windsor kuopų.

Trečias rajonas, kaip kituose suvažiavimuose, taip ir šiame ruošiasi dalyvauti. Jeigu jie kituose suvažiavimuose turėjo po vieną delegatą, tai šiame ruošiasi turėti daugiau. Labai laukiami draugai iš Centralinės Kanados lietuvių kolonijų.

Ketvinto rajono draugai-ės, turbūt, ankščiausiu paradžioje ir stropiausia ruošiasi. Juos skirianti virš 2,000 maulių kelionė į suvažiavimą bus nugalėta. Dabar skubotai vedama nominacijos ir išrinkimas ketvinto rajono delegato į suvažiavimą. Centralinės ir Rytinės Kanados kuopų draugai-ės turime rimčiau susirūpinti skaitlingesnės delegacijos atsiuntimu, kad kartais ne-

Kimština prisipildžius Market aikštei per garsiakalbį pasigirdo kalbėtojų kalbos. Kalbėjo buvęs teisėjas Stubbs, Komunistų Partijos atstovas Manitobos parlamente Letterick ir kiti. Visi kalbėjo apie dabartinę pasaulinę situaciją.

Laikė prakalbų demonstrantai buvo pakviesti pagerbti Ispanijoje kritusius karžygius. Vieną minutę pasireiškė mirtina tyla.

Demonstrantas

Tel. LA. 8804.

J. SKINKIS
Lietuvis Sluogėjas

Šiuo metu sulug mieras iš geriausių medžiagų vyriškus ir moteriškus drabužius.

2006 BLEURY ST. (Kampus Ontário St.) MONTREAL

Kaip Su LLD Naujų Narių Rekrūtavimo Vajumi?

Visiems LLD nariams ir narėms, kuopų valdyboms, rajonų komitetams ir vajuos pravedimo komitetams statome klausimus:

Kie jau gavote naujų narių į LLD laike šio vajuos ir ar visi pasiūti Kanados Veikiančiam Komitetui?

Kuo, draugas-ė prisidėjote prie pasekmingesnio vajuos pravedimo?

Ar jau pravedėte gyveniman savo nusistatytuosius planus? Jei ne, tai kodėl? Ar daug laiko paaukavote naujų narių kvietimui į LLD? Jei dar neparuošė teigiamų atsakymų, tai labai prašomi imtis greitai ruošti ir atsakyti. Laiko dar turime ligi birželio 10-11 d., ligi LLD Kanados Kuopų Trečiojo suvažiavimo, kur bus atitinkamai pagerbti mūsų geriausia pasidarbavusieji draugai-ės.

K. K.
LLD K.V.K. Sekretorius
P. O. Station "D," Box 44,
Montreal, Que.

Iš L.L.D. 217-tos Kuopos Susirinkimo

WINNIPEG, Man. — Vietinės LLD kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko balandžio 30 dieną. Dalyvavo 24 nariai. Valdyba bei komisijos išdavė keletą svarbių raportų, kuriuos apdiskusavus, iš kuopos išdo paaukota įvairiems reikalams vienuolika dolerių.

Finansų sekretorius pranešė, kad iki šiam laikui narines duokles užsimokėjo 24 nariai. Vėliau buvo išduotas raportas iš tautinių grupių konferencijos ir Lygos už tautiką ir demokratiją. Ap-svarsčius raportus pirmam reikalui paaukota du doleriai ir antram — penki doleriai. Tenka pažymėti, kad minėtos dvi organizaciją vaidina labai svarbia rolę masių organizavime boikoti agresorių prekes. Jos bepallovos stato Kanados valdžiai reikalavimus, kad neparduotų agresinėm valstybėm karu medžiagos ir nepirkty iš jų prekių. Nes agresoriai puldinėja silpnesnes tautas ir rengiasi pasaulinėm žudynėm. Iš pranešimo paaiškėjo, kad į Lygą už tautiką ir demokratiją įeina daug profesionalių žmonių.

Paaikėjo, kad del tam tikro komiteto neveikimo dar labai mažai pasidaruota del Daily Clarion, bet nutarta stengtis išpildyti kvotą. Tam reikalui kuopa paaukavo du doleriai, P. G. 50 centų, Marcinkus 35 centus ir J. Radevičius su J. Navicku po 25 centus.

Kuopa nutarė apmokėti du doleriai už kepuraites, kurias dėvėję mūsų dainininkai, apvaikščiodami Pirmąją Gegužės.

Kenoros ukrainių darbininkų organizacija pranešė, kad jų knygyne randasi keletas draugo B. Butrimo knygu. Susirinkimas įpareigojo kuopą atsiimti tas knygas.

Del palengvinimo winnipegiečiams atsinaujinti ir naujai už-

siprenumeruoti Liaudies Balsą sutvertas tam tikras komitetas. Pirmiau darbuosi draugas Lepeška. Prie jo išrinkti J. Radevičius ir P. Gutauskas. Todel visi norintieji šioj srityj patarnavimo kreipkitės prie viršūj paminėtų draugu.

LLD Kanados kuopų atstovų suvažiavimo klausimu del stokos laiko buvo nediskusiuota. Tam reikalui nutarta šaukti ekstra susirinkimą.

Susirinkime buvo priimtas lenkų darbinikiškos organizacijos delegatas, kuris nurodė, kad lenkai pageidauja bendromis jėgomis užlaikyti vaikų orkestrą. Lietuviai konkretaus atsakymo nedavė, o nutarė pasitarti su kitomis Winnipege lietuvių orga- (Nukelta į 6-tą pusl.)

Lietuvaitė Planų Taisytoja

BIRUTĖ DUDONAITĖ

Atliekame visokių kultūrinį planų ir nagų papuošimą. Specialis permanėntas su mašina ir be mašinos.

2515 Centre St. — Montreal

Fotografuoti Vestuvių Grupės Daran Pavidinimus Ir Atlieku Visus kitus Fotografijos Darbus

23 ST. CATHERINE ST. W. MONTREAL, QUE.

Norinti pirkti, parduoti, išmainyti ar apdrausti savo turtą, visuomet rasite labai gerą pasiūlymą mūsų raštinėje

E. GOTE
166 CHURCH AVE. VERDUN
Montreal Tel. York 1865

Tel. PL. 9653 Gv. DO. 5947

Advokatas

J. M. Rosenfeldas
Kalba Lietuviškai

Atlieku visus teismų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, įgaliojimus, morkitejus ir kt.

20 St. James St. E. Kamb. 26 MONTREAL, QUE.

CRescent 4334

DR. DORA GORDON
DANTISTE
Kalba Lietuviškai

5136 Park Ave., Montreal, Que.
VALANDOS:
10-12 val. ryto, 2-6 v. po piet ir 7-9 val. vak.
Penktadienių ir šeštadienių vakarais sulug sušitarimo

Tel.: HA. 8477

Dr. J. O. Villeneuve

Venerinių Ligų Specialistas

Gydo siphilį, gonoreą ir tikrina kraują. Ofiso valandos: 1 iki 9 v.v. 1107 St. Denis St., Montreal Netoli Dorchester St.

Lietuvis Batsiuovys

F. SUPLEVICIUS

Talsau senus ir parduodu naujus batus pritaikydamas prie visokių kojų.

01249 Charlevoix St., Montreal

Tel.: LA. 4441

Daktaras H. Rosenfeld'as

Oficialus M.L.S.D.P.D. ir D.L.K.V.N.K.P.D. Gydytojas
Kalba Lietuviškai

Valandos: 2-4 val. po piet, 7-8 val. vak. ir sulug sušitarimo 4539 Park Ave.

Tel.: DD. 1000 DD. 2500 Valandos: 4 - 6 po piet ir sulug sušitarimo

Daktaras Rabinovičius
Chirurgas, Specialistas

Turi savo ligoninę, egzaminuouji ir gydan įvairias ligas. Darau visokiaus operacijas ir pervietimus (X-Rays). Vytauto Klubu ir M.L.S. ir D.P.D. nariams papiginta kaina.

201 ST. JOSEPH BLVD. WEST MONTREAL, QUE.

mėnesio 19 dieną karalienė Elizabeta padės kėrtinį Aukščiausio Teismo rūmų akmenį, kuomet ji pribus į Ottawą. Cia matomi rūmų groblai. Jų pastatymas kainuos \$3,360,000.

ENGLISH SECTION

Published Every Friday

Addressing all correspondence for the English Section mark "English Section"

Girls Superior Vote Getters

It appears, that the girls are definitely superior to the boys in getting votes. Four girls are neck and neck in this unusual popularity contest. Phyllis Linartas, through my careless ness has not been given the proper start and therefore has not been able to take an active part in the contest. Sorry Phyllis, please accept my apology.

The boys do not in any way compare with the girls, but they have a little race of their own in which, both are tied.

The standing is as follows:

Mary Gaizaskas	515
Hilda Sarapas	500
Nellie Grumbinas	425
Lucy Baličias	376

Victor Radzevičius	85
Bill Baličinas	85

Final tabulations shall be known on Saturday, May 13th.

Hold Tight!

Yes, that is exactly what you had better do, because final results of the popularity contest shall be known to all on Saturday, May 13th, at 6 Denison Ave.

At a quarter past eleven the committee intends to announce the Star of the contest.

Added to this excitement will be an unusual night of good dancing to an equally good orchestra.

All the seven contestants are asked to be at the dance at 8 P. M. and all young Lithuanian people, not employed, will be permitted to the dance without charge.

This has been a thrilling contest, but shall have even a greater thrilling wind-up at the dance.

Toronto.

Manager.

Ain't Love Grand!

I guess you have all heard about the people who came from Lithuania about a month ago, well anyway two of the boys were down at the hall last Tuesday to listen to the choir. Nothing happened there, but when I got home there was an awful noise going on. Everybody was talking lively. I asked what was the matter and someone answered, "John is in love." (John is the older of the two boys.) At first I didn't know what it was all about, but then I asked John if he was, and he admitted that it was love at first sight. It was really funny. He didn't know what he was talking about half the time and every time he'd pass by a door he'd bump into it.

I guess you all want to know who the girl is. Well, it's none other than Phyllis Linartas! What do you think of that?

Anyway, while all this noise was going on, I noticed that the younger brother Vito was sitting down and not saying a word. (Such different reactions.) I asked him what the matter was and he said: "Well, the one I like already has a permanent admirer, so I've got nothing to be happy about." And that was Mrs. Helen Degutis!

There must be something wrong with us other girls. Young fellows come down and fall in love with the married women. That's not fair so, when we all met again, I think we should discuss this and find out what the trouble is.

Answers to last week's Who's Who

- Mary Gaizaskas.
- Charlie Mac.
- Helen Zaraka.
- Lily Sarapas.
- Peter Morkis.
- Nellie Grumbinas.
- Bertha Morkis.
- Bill Baličinas.
- Anthony Goberis.
- Bernice Yauga.
- Phyllis Linartas.
- Victor Radzevičius.
- Hilda Sarapas.
- Algis Skinius.
- John Morkis.

I Yam What I Yam

Toronto.

AS USUAL

Indignant Lady (after crash): "I turned the way I signalled."
"I know it," said the man. "That's what fooled me."

A DIFFERENCE

The stranded English actor went into a sordid eating house in New York for a cheap meal. In the waiter he was horrified to recognize a colleague who had played with him in London.

"Great Scott!" he gasped. "You a waiter in this place?"
"Yes, but I don't eat here," replied the other, with some dignity.

POINT OF INFORMATION

By GILBERT

IN THE UNITED STATES THERE ARE SEVEN NEW YORK CITIES ON THE BANKS OF HUDSON RIVERS...

UP UNTIL 1936 THE "SCORERS" BASKETBALL TEAM OF TOLEDO, OHIO, HAD PLAYED WITH THE SAME FIVE MEN -- NEVER MAKING A SUBSTITUTION FOR NINE YEARS... 180 GAMES

MYRNA TAYLOR -- PROFESSIONAL MODEL OF SAN FRANCISCO -- MODELLED AN AVERAGE OF 300 DRESSES A DAY -- FOR TWO YEARS. (1934)

MOTHER'S DAY

Mother's Day has come again, With a lilting song and a soft refrain! And the Eastern Hunter from his Height, Has caught this day and made it bright.

Springtime, — Maytime, — Mother's Day! The petulant clouds have drifted away! The mighty Eurus in bright gay attire Rustles the leaves with playful satire.

The sweet scented flowers their radiance fling, With joyous abandon the carefree birds sing! And the song that with gladness cleaves the spring air Bespeaks of a woman with soft greying hair.

Her name is rare music, That in the soul sings, Her destiny — Moulding What from our soul springs.

Arbor Vitae

Death Of A Spanish Poet

A TRUE STORY BY L. MALLAN

(Conclusion)

He'd wanted to do this and more; he'd wanted his poetry to be a part of the people's lives. These poems described their misfortunes, invented with them their fairy tales of hope.

He wrote his first sharp criticism: A Romance of the Spanish Civil Guard.

And he was being killed for it; he'd just learned what poetry might mean and the fee for his lesson was his life. Thus he wanted to weep at the unjust irony of it, but he forced his voice to calmness and continued.

"I am a Spaniard," he said, "and proud of Spain. We have the most beautiful women and the best wines; we have a great tradition of culture; El Greco, Goya, Cervantes. Goya was a revolutionist and hated war!"

"Tira! Shoot! Shoot!" Lieutenant Medina commanded suddenly.

The Guards remained motionless, staring at Lorca, not hearing their officer.

Lorca went on as if there had been no interruption. "Who can dance as the Galicians? Who sings like our people from Andalusia? Where is there so much sun and such blue sky? I love Spain, but I cannot understand — sometimes awful things happen, its enemies bring about carnage and bloodshed.

"You remember the Inquisition? Such fierceness so gentle a people. But do not stop me — in those days it was Moors, not Spaniards, who did the killing.

"Today, now, you facing me, hiding there in the darkness of lights, are you Spaniards?"

"I can understand the Moors, they are savages, but you! You Spaniards, fighting with the Moors against Spaniards! I almost wish to die when I see this, but to die, a Spaniard, by a Spaniard's hand. Ugh!"

He spread his arms in front of him as to push away the revolting Guards.

"You are not my people; you are murderers!"

As Lorca paused a small breath of wind lifted a few strands of his hair and played idly with them for a moment. The Civil Guards were shifting about uneasily, a disturbance in them they couldn't explain.

The young poet standing full in the white glare of the light, his eyes shining, his lips tight pressed as he gazed straight at them as if they were less than animals who had to kill to eat. He could not see them for the lights as he stood there, but they read contempt in his eyes.

"Beasts! Barbarians!" Lorca suddenly burst forth, overcome with his feelings. He started to say more, but Lieutenant Medina came to life in a rage. He jerked his pistol from his holster. "Cullon!" the officer shouted. "Hijo de puta!" and fired his pistol madly at the poet, at the same time shrieking at his Guardias to beat Lorca.

Several of the Guardias, those most moved by the young poet's words, stood motionless, too horrified to lift an arm.

Garcia Lorca began to run and the Guardias Civil raised the blood smeared butts of their rifles to their shoulders and fired after him. Almost a 100 yards away he fell in the alkaline dust of the road.

As the police approached with intentions of finishing him he twisted painfully round on an elbow and gazed at them. The look in his eyes was the same as before except for the dullness the pain induced.

Some of the Guardias dropped their rifles to the ground without noticing that they did, then they all hurried back to the cars. Only Medina remained.

He came closer and struck Lorca heavily on the head with his pistol. The poet collapsed, dead. But Medina was not satisfied.

In violent rage he shot three barrel loads of bullets into Lorca's corpse, then he walked slowly back to the first automobile, his lips alternately twisting from a smile to angry tenseness.

The beautiful city, love of Frederico Garcia Lorca was 18 kilometres away.

The Guardia Civil started slowly back, leaving the poet's body unburied as a warning to others. In front of Granada Lorca lay...

Oh, city of the gypsies! Who will see you and not remember?

ETIQUETTE

By Gentleman John

Series I Issue 4

During the past week several of the readers have questioned me as to the character of this column. Although this column is titled "Etiquette," it really is a combination of several subjects directly connected with Etiquette, which openly shows the effects and reactions of these other subjects. Etiquette is based on sex relationship, racial customs and traditions and mainly, common sense.

In last week's issue I dealt with the "springing up" period, where a girl behaves very peculiar, but natural. A girl at this age should try to control her actions slightly, but not to the extent that would hinder her natural wild emotions. Older people should not deny these young people the right to express their emotions freely, for example at choir rehearsals where they talk loudly and invent all sorts of pranks. These young people are not overstepping the rules of Etiquette.

I know that most of you are going to say, "bugs," "fiddlesticks," etc. to what I have just advised, but any of you girls who wish to uphold your charm and grace, will take this advice to heart.

Your company shall be desired on future occasions if you show your appreciation for the things done in the past. Many girls loose respect and dates due to their inability to be reasonable and considerate when someone, maybe even a young fellow treats you. A fellow thinks it a great honour to be able to treat a girl if, he can afford it, but it the girl takes too much advantage and begins to "soak" him, then she can be sure of not receiving any more dates or treats.

SIMONIENĖ PRISIDĖJO PIRIE PARAMOS KLAIPĖDIČIAIMS

TORONTO, Ont. — Pereitą antradienį, laike rodymo lietuviškų filmų, draugė Simonienė įteikė vieną dolerį dėl pagėbėlių iš Klaipėdos krašto.

Panašiai turėtų padaryti ir kiti, kurie negalėjo dalyvauti mitinge. Aukos galima įteikti milie kuriam komiteto nariui.

Komiteto Narys

Pranešimai

Toronto, Ont.

Atydos Choristai!

Ateinantį sekmadienį, geg. 14-tą, įvyks choro pamokos, 1-mą val. po pietų, 6 Denison Ave.

Visi turite būtinai atsilankyti. Neatsilankymo priežastys nebus priimamos.

Labai svarbu, kad visi atsilankytumėt punktualiai. Taigi patys neužmirškite ir kitiems pasakykite.

B. Choro Pirmininkas

Hamilton, Ont.

Svarbus Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. D-jos antros kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės 14 d., 2 val. po pietų, lenkų svetainėje, ant Edward St.

Bus renkamas Centro Pildomasis Komitetas. Taipgi bus svarstomas konstitucijos pakeitimo pasiūlymas, kuris palies visus narius. Tad visi nariai ir narės dalyvaukite.

J. Baličias

Kuopos Sekretorius

Sudbury, Ont.

Susirinkimas

Siūmi pranešame visiems Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos 3-čios kuopos nariams, kad kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks ateinantį sekmadienį, gegužės 14 dieną, lenkų svetainėj ant Frood Rd. Prasidės 1 val. po pietų.

Visi nariai ir simpatikai kviečiami atsilankyti. Draugai pasistengkite ateiti ir užsimokėti narines duokles.

Kuopos Valdyba

PLATINKITE ir UGDYKITE "LIAUDIES BALSĄ" VISUOMENĖS TEISIŲ UŽTA-REJĄ. PIRMYN SU JUO!

DAILY CLARION VAJAUS KOMITETAS

Rengia

ROŽIŲ ŠOKIUS

SESTADIENI, GEGUZES 13, 6 DENISON AVE.

Toronto

Kadangi tomis dienomis yra Motinos Diena, tad prisiminti ir pagerbimui motinų, atsilankykite į rožių šokius. Tuom ne tik pagerbsit savo motinėles, bet kartu ir pasilinksminsit.

Taipgi bus ir kitokių įvairumų.

Pradžią 8 val. vakare.

Įžanga 20 centų.

Montreal, Que.

Lietuviškos Vakarųškos

Lietuvių Literatūros Draugijos 137 kuopa rengia Lietuviškas Vakarųškas, kurios įvyks ateinantį šeštadienį, gegužės 13, posančaliečių svetainėje, 01234 Charlevoix St.

Nuolankiai kviečiame visus Montrealo ir apylinkių lietuvius atsilankyti. Turėsite gerą progą pasilinksinti.

Pradžią 8.30 val. vakare.

Rengėjai

Pagerbkime Savo Motinas!

Gegužės 14 d. bus ta diena, kurioje LLD 137-tos kuopos Moterų skyrius, Motinos Dienos programa duos koncertą. Šios rūšies koncertą minėtas skyrius rengia pirmą kartą. Programa bus įvairi ir įdomi. Taip pat kiekvienas svečias galės vietoje įsigyti gėlių ir pagerbti savo motutes. Kurie gerbia savo motinas, patys galės pasipuoti gėlėmis ir jomis papuoti savo motinas, kurie jas turi.

Montrealiečiai nepraleiskite šios geros progos! Jūsų atsilankymas į minimą parengimą bus ir pagerbimu savo motinų. Tad visi ir visos atsilankykite.

Koncertas prasidės 7 val. vakare — 01234 Charlevoix St.

Ruošėjos

Minėkim Motinos Dieną

Vytauto Klubo svietainėj rengiamas įdomus Motinos Dienos paminėjimas. Čia bus juokų, įdomybių ir ašarų. Visi prašomi dalyvauti gegužės 14 dieną, sekmadienį, 6 val. vak., 2161 St. Catherine St. East.

V. K. Jaunuoliai

Paskutinis Parengimas

Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto Klubo Dramos sekcija rengia paskutinį šiam sezonui puikų parengimą. Bus suvaidinta puiki komedija, o po to seks prie geros muzikos šokiai.

Šis parengimas įvyks ateinantį šeštadienį, gegužės 13 dieną, Vytauto klube, 2161 St. Catherine St. E.

Paiėškėjimas

Ieva Vanderienė paieško savo brolio Antano Šimukausko, gyvenančio Kanadoje. Seniau gyvenęs Edmonton, Alta. Jau keletą metų kaip su juo nesusirašė. Prašau broli Antanai atsišaukti, aš turiu svarbių reikalų su tavim. Nesigailėsi atsiliepi.

Draugai kanadiečiai, ypač Edmontoniečiai, žinantieji kur randasi Antanas Šimukauskas (Šimuk) praneškite jam apie šį paieškėjimą, arba praneškite jo adresą man. Už ką būsiu labai dėkinga.

Mrs. Eva Wanders

315 So. 4th St.

Brooklyn, N. Y.

Arba:

J. Lazauskas

63 Scholes St.

Brooklyn, N. Y.

Parduodu Baldus

Parduodu dvi naujas lovas su springsais ir matrasais, česterfiel su dviem minkštom pliušinėm kedėm ir vieną kamodę. Viską parduodu pigia kaina. Kreipkitės 2547 Montgomery St., Montreal, Que.

J. B.

IS LLD 217 KUOPOS SUSIRINKIMO

(Atkelta iš 5-to pusl.)

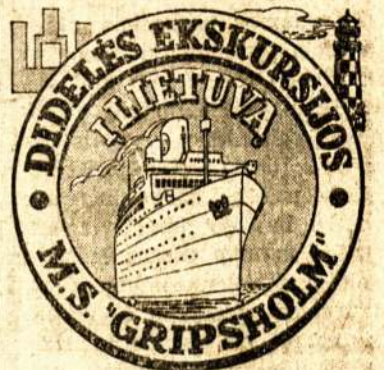
nizacijomis.

Šiuo laiku serga mūsų kuopos trys nariai. Draugui P. Purui balandžio 27 dieną padaryta apendiko operacija. Jis guli St. Boniface ligoninė. A. Samalonis buvo užgautas ant pikieto linijos prie Fish kompanijos. Skebas troko vairuotojas visu smarkumu važiavo į pikieto liniją ir užgavo draugą. Tik per plauką liko neužmuštas. Draugas Vidrukas darbietėj susižeidė ranką.

Susirinkimas visiems sergantiems draugams išreikškė užuojautą. Kuopos vardu ir savo linkiu draugams vogueičiausia pasveikti.

P. G.

2 Asmeniškai Lydimos

Išplauks iš New Yorko

PER GOTENBURGĄ, ŠVEDIJĄ Pirmoji Gegužės-May 31 d. Antroji Liepos-July 1 d.

Antra ekakursija vadovauja V. Mučinskas, Švedų Amerikos Linijos lietuvių akryliaus vedėjas Amerikoje.

VL Mučinskas Abi ekskursijos užgirtos Lietuvių Latvokorių Agentų Sąjungos Am. Gauk nemokamai sutelktą mūsų ekskursijų broliura ir reikartinį leidinį "Turizmo Žinios".

Kiti išplaukia iš New Yorko: Gripsholm Geg. 4, liepos 24 Drottningholm Geg. 13, birželio 12 Kungsholm Birž. 3, rugp. 19

Kreipkitės į savo vietinį agentą, ar SWEDISH AMERICAN LINE 1110 Stanley St., Montreal, Que.

Ph. EL 2925

New London Lunch

Lietuviška Valgykla Savininkas J. KAMICHAITIS 668 Queen St. W., Toronto

PRAGUE CAFE

Slovakiškas Restoranas Europiški valgiai — geras patarnavimas. 899 Main St. Winnipeg

Mike's Custom Tailoring

Siuvu vyrųškiekus ir moteriškus geros rūšies drabužius. Pritykimas garantuotas. Taipgi turiu gatvę. ROSEN, Mgr. 428 1/2 Queen St. W., Toronto

Tel. WA. 5370

Harry R. Ranks Company

GRABORIUS

Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamilton ir Whitby. Laidotuvės net \$55.00 pigumo 455-457 QUEEN, ST. W. TORONTO

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per

DOMINION TICKET OFFICE

143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344 Seniausia ir patikimiausia laivakorių kontora. Gyvuoja jau 22 metu. Laivakortės, pinigų persiuntimas, pilietybės popierių išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų. S. Heifetz, menedžeris

Tel. EL. 6579 — WA. 8714

BOYKACH & BOYKACH

Real Estate Agentai Parduodame ir išreduojame namus ir farmas. Iškollektuojame rentas. Kas turite turį reikiamą, kreipkitės pas mus. Daugeliui lietuvių esame patarnavę. 133 GOREVALE AVE. Ofiso 429 ADELAIDE ST. W., TORONTO

